

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Lėdžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
Yards 7-8276.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
Yards 7-8276.

"Entered as second class mat-
ter at the post office at
Chicago, Illinois."

XI metal.

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, birželio (June) 7 d. 1956 m.

Kaina 10 c.

Nr. 19 (293)

Pavasariškam pakilime

Juozas Masionis

Pavasario žaluma ir besiklei-
džią žiedai mus išveda iš didmie-
sčio dulkių. Bet va, pirmasis žvilg-
snis į laukų tolius išaukia tėviš-
kės laukų prisiminimą, ilgėsį, nes,
kad ir kažin kaip būtų, vistiek
negalime surasti to jaukumo, kur-
ris ten mus glamonėjo. Ir kaip
nepasigėsi, kaip nepasigailsi, jei
pakelių ir galalaukių nesagsto ber-
želiai svyrūneliai, jei krūmų —
levų žiedai savam kvape neskan-
dina, jei kiemo nepuosia svirtis,
o šūnelis tik išprievertautas am-
telnas.

Ir tikrai. Veltui ieškojome sa-
vų laukų jaukumo Vokietijos lau-
kuose, veltui sugaištume laiką to
jaukumo beiškodami ir kitus,
nes Lietuvos vieta yra tik ten, kur
amžių bėgyje vystėsi ir buvo su-
kurta didinga jos istorija. Taigi,
svetur Lietuvos nesukurime, bet
savo malonumui, galime sukurti
jos atovaivastes — galime kenčian-
čiai tėvynei padėti.

Tremtis, išpausdama DP rai-
des, visiems vienodas, visus lyg
ir sulygino: išprusęs ir prasio-
kas, diplomuotas ir be diplomo,
tituluotas ir be titulo prisiglaudę
po minėtų raidžių sparnu. Ir tai
yra suprantama, nes visi esame to
paties likimo broliai. Dar vakar
jais buvę, šiandien sunkiai vienas
antrą atpažįstame. Ir kaip atpa-
žinti, jei vienas antram išdaviko
iškabą bandom kabinti, jei vienas
antrą stumiam į šalį, pripažindami
tik savąjį "Aš". Ir nors bendra-
darbiauti šaukia tautos reika-
lai ir kultūrinės organizacijos,
nors bendradarbiavimo šūkiui pri-
taria politinės ir konfesinės sro-
vės, pagaliau, nors bendradarbia-
vimo šūkiams baigiami nukloti ke-
liai ir šunkeliai, bet pilkas žmo-
gelis eina savu keliu, skambančių
šūkių nesuvisliotas. Ir kas jam. Ne
jis bendradarbiavimą suardė, ne
jo reikalas ir taisyti. Net ir tas,
kuris lig šiol jautė organizuotu-
mo prasmingumą, traukiasi nuo
jo ir darosi bent kokiam bendram
darbiui abejingas. Kodėl? Todėl,
kad bendrus reikalus, bendrą dar-
bą, pasąmonės gėlmėse baigia už-
nešti purvas, kuriuo drabsto, kaip
ir mūsų tautos priešai, taip ir ka-
kurios savosios srovės grupės.

Be abejo, šitoks klostymasis įne-
ša nervuotumą, kurį kai kas ban-
do vadinti tremties liga, lyg duo-
dami suprasti, kad ji yra neišven-
giama tremties palydovė. Pavir-
šutiniškai žiūrint, gal toks vaiz-
das ir gautų, o kitus prie šitokios
išvados gali privesti net ir filoso-
finis išpažinimas. Bet gi, reikia
žiūrėti giliai ir plačiai. Ir va, gili
ir plati analizė išneša sprendimą,
kad ne filosofija gyvenimą rikiuo-
ja, bet gyvenimo vystymasis —
raida, tiesia filosofijai kelius ir
ją taisy, lygina, nes tik sugebėji-
mas per gyvenimą supančias aplin-
kybes išvėgti į gyvenimo vys-
tymą, sudaro sąlygas ir bazę
sveikai politikai. Ir reikia pa-
sakyti, kad šitaip suprasta kriti-
ka ir politika sudaro darnų vie-
netį ir kuria pasitikėjimą. Tik ši-
taip suprasta kritika ir politika
natūraliai tampa paskirų grupių
ir grupelių risamąja medžiaga.

Vienybėn šaukiančių šūkių gau-
sumas ir veiksmų užsipyrimas
juos kitiems įpiršti, rodo didesnę
ar mažesnę jų nukrypimą nuo tik-
rovės. Vienos ar kitos srovės at-

stovus kaltinti dėl šito nukryp-
imo, kažin, ar būtų tikslu, tuo la-
biau, kad visa tai išplaukia iš jų
etinių jausmų, bet tenka pakaltinti
visus tuos, kurie etinius jaus-
mus, išplaukiančius iš jų supras-
tos ir priimtos filosofijos, jungia
su politika. Pagal pasirinktą filo-
sofiją stengiasi kurti politiką, ne-
atsižvelgiant ir, net nepaisydami,
kad filosofija, kaip precizinis žmo-
gaus proto gaminytis, ją aklaui vyk-
dant, paraližuoja ne tik pasekėjų
lankstumą, bet ir atsistoja prie
tas aplinkybes, kurios gyvenimo
raidą tiesioginiai veikia. Ir iš tik-
ro, ar ne pagal katalikiškos filo-
sofijos dėsnius politiką vedant bu-
vo sukurti taip vadinami juodieji
amžiai, ar ne pagal Markso filo-
sofiją sovietai išniekino žmogų ir
naikina ištisas tautas, pagaliau,
ar ne pagal Nietsches filosofiją iš-
kilo Übermenschų — nacių tipas?
Būtų galima surasti ir daugiau
pavyzdžių iš senosios Graikijos ir
Romos tvarkymosi, kurie mūsų
tezę patvirtina, bet tas dar nereiš-
kia, kad mes filosofiją atmetame.
Ne. Priešingai, mes ją naudojame,
kiek ji neprieštarauja natū-
raliam vystymuisi. Taigi, mūsų
apsisprendimas yra aiškus ir sup-
rantamas. Jis aiškus tik tiems, ku-
rie be savo pasirinkto filosofinio
išpažinimo nepajėgia išvėgti to-
liau. Ir šitas nesugebėjimas išvėl-
gti giliai ir toliau, leidžia filoso-
fijos vergams skleistis mela, kad
tautinės srovės neturi apsispre-
dimo, neturi idėjos. Pastangos po-
litiką kurti pagal pasirinktą ir iš-
pažintą filosofiją, reikia atmeti
dar ir todėl, kad politika yra visos
tautos siekių visuma, bet ne ku-
rios vienos grupės. Ir tuo labiau,
nes kiekvienas individas, filosofinė
prasmė šnekant, sudaro atskirą
pasaulį, bet gimęs lietuviu, iš
lietuvių tėvų, juos pakeisti kitais
tėvais yra bejėgis. Ir tikrai, užuo-
jautas verti tie, kurie tokius pa-
keitimus sąmoningai ar nesąmon-
ingai bando daryti.

Bet štai, šitokie išverstakaliai,
nepajėgdami dėl savo silpnumo
sugriauti mūsų tezių ir mūsų ap-
sisprendimo, mus visuomenės aky-
se perstoja kaip fašistus, nacių
ir tėvynės išdavikus. Tebūnie lei-
sta pabrėžti, jei jų supratimu sie-
kimas tautos garbės ir valstybės
gerovės, o taip pat politikos kūri-
mas, besirutuliojančios gyvenimo
raidos kryptimi yra fašizmas, jei
gerbimas savo tėvų yra nacizmas,
o nuosirdi kova už tautos laisvę
yra tėvynės išdavimas, tai lasie-
čiai yra ir fašistai, ir naciai, ir pa-
galiau, tėvynės išdavikai.

Okupuotoje Lietuvoje

— Apie 220 milijonų rublių vėl
ištraukiama iš Lietuvos gyvento-
jų kišenių "laisvanoriškos" valsty-
binės paskolos forma.

Paskolos pasižadėjimus ragina-
ma pasirašyti 3—4 savaitių atly-
ginimo dydžio (mėnesinį atlyginimą
gaunantiems tarnautojams —
mėnesio alga). Tik uždirbantiems
mažiau kaip 400 rublių per mėne-
sį, užtenka pasirašyti pasižadėji-
mą pusės algos dydžio. Pasižadė-
ta paskola bus išskaitoma iš atly-
ginimo per ateinančius 10 mėne-
sių.

Iš Lietuvos nustatytos paskolos
normos galima spręsti, kad visų
Lietuvoj dirbančiųjų mėnesinis
brutto atlyginimas siekia tik apie

250 milijonų rublių. Jeigu iš viso
(su vaikais ir kitais nedirbančiais)
gyventojų Lietuvoje dabar
skaičiuojama apie 3 milijonus, tai
vidutiniškai to uždarbio tenka vos
apie 80 rublių asmeniui per mėne-
sį (apie 5 kilogramus mėsos ar 3
kilogramų sviesto kaina).

Apie 80 milijonų rublių šiemet
būsią išmokėta Lietuvoj gyvenan-
tiems gražinant senesnes paskolas.
Taciau tuos pinigų gaus beveik
išimtinai tik Lietuvoje apsigyve-
nusių rusai, nes dabar išperka-
mos daugiausia tik prieš 10—15
metų išduotosios obligacijos, ku-
rių tikrieji Lietuvos gyventojai
neturi. Pokarinių metų obligaci-
jų kas metai tuo tarpu teiperka-
ma tik truputį daugiau kaip 10%.

Iš šimet surinksim 220 milio-
nų rublių, per ateinančius 10 me-
tų į Lietuvą turėtų grįžti tik 27
milijonai. Kam grįš, priklausys
nuo laimės, nes tai sprendžiama
loterijos būdu. Per 20 metų turė-
tų būti gražinta apie 90 milijonų.
Likusioji 130 milijonų galės būti
atsiimta tik 1977 metais, jeigu sko-
lintojai dar bus gyvi, jeigu tebe-
turės obligacijas ir... jeigu bus
kas moka.

Trys ketvirtadaliai skolintojų
negauna jokių palūkanų. Palūka-
nos loterijos keliu lygiomis dalim-
is per 40 pusečių skirstomos
tik ketvirtadaliui skolintojų. Iš
tų daugumas katrą nors pusmetį
per ateinančius 20 metų galės sa-
vo paskolintą šimtinę atgauti dvi-
gubai, o 600 obligacijų kas pus-
metį bus apmokamos penkeriopai,
66 dešimteriojai ir 6—7 vietoje
10 rublių, gaus po 5000.

Viltis greit laimėti 5000 rublių
už 100 yra svarbiausioji skolinto-
jų paguoda, bet ta laimė kas pus-
metį gali aplankyti tik... tris iš
milijono.

— Tarp gegužės 13 d. valsty-
binės paskolos pasižadėjimus pa-
sirašiusių Vilniaus operos teatre
minimi: Juozas Grybauskas, ope-
ros vyriausias režisiorius, Stumbar-
as — režis. padėjėjas, Jovaišaitė
(Olekienė), baletu solistė.

— Iki gegužės 10 dienos sėjos
planas Lietuvoj buvo įvykdytas
tik 11,2%. Partijos centras ir val-
džia paskelbė nutarimą, raginantį
imtis griežtų priemonių prieš to-
kį "neleistiną vilkinimą". Nutari-
me sakoma, kad "tokie lauko dar-
bų tempai sudaro pavojų, kad va-
sarinųjų kultūrų sėjos planas ne-
bus įvykdytas geriaisiais termi-
nais".

KONCESININKAI NEPATENKINTI

Vašingtono Sąskrydžio Garbės
Komiteto pirmininku sutiko būti
Amerikos Jungtinių Valstybių vi-
cepresidentas Richard M. Nixon.

Taip pat iki šiol sąskrydyje jau
yra pasižadėję dalyvauti per 300
žymių amerikiečių, kaip tai: kon-
greso narių, senatorių, vyriausy-
bės ir valstybės departamento pa-
reigūnų, radijo, spaudos atstovų
ir kitų įtakingų asmenų.

Vliką palaikančios spaudos di-
džiama dėl to rodo nepasitenkima-
ma per korespondencijas, prana-
šauja nepasisekimą todėl, kad są-
skrydžio iniciatyvą savo rankose
turi Amerikos Lietuvių Tautinė
Sąjunga ir kad į sąskrydį atvyk-
sta Lietuvos Diplomatinijos Še-
fa St. Lozoraitis. Tokių korespon-
dencijų tikslas aiškus: sulaukyti
į sąskrydį vykti nevisai apsipren-
dusius, nes vlikiniai "tūzai" ir jų
sėbrai yra nepatenkinti, kadangi
sąskrydis, jų nuomone, pažeidžia
neseniai sudarytos "vadavimo"
koncesijos pagrindinius dėsnius.

Vytauto Didžiojo tiltas per Nemuną, ties Kaunu. Kaštavo apie tris milijonus litų. Bolševikai, 1941 m., traukdami iš tiltą susprogdino.

POLITIKOS LAUKUOSE

Rašo S. Varnys

JAV KARIAI Į MASKVĄ

Šių metų birželio 24 d. Sovie-
tai švenčia savo aviacijos dieną.
Ta proga raudonosios armijos šta-
bo viršininkas maršalas Sokolov-
skis pakvietė į Maskvą atvykti
JAV aviacijos štabo viršininką
gen. Twining.

Ta pačia proga sovietų kvie-
čiamas į Maskvą vyks ir Anglijos
aviacijos ministeris Nigel Birch.
Kaip pranešama iš Anglijos, jį ly-
dės visa eilė aukštųjų aviacijos ka-
rininkų.

Vašingtone reiškiamą nuomonę,
kad Sovietų Sąjungon turėtų būti
pakviesti ir kitų ginklo rūšių va-
dai, ne tik aviacijos. Ten turėtų
nuvykti laivyno, armijos ir mari-
nų štabų viršininkai, kurie bend-
rai sudaro Amerikos kariuomenės
vyriausiąjį štabą.

Sovietai, pasikviesdami Ameri-
kos, Anglijos ir kitų kraštų aukš-
tus kariškus Maskvon, savo avia-
cijos šventėje norės pademonstruo-
ti vakariečiams savo aviacijos pa-
jėgumą ir tuo pačiu šį tą laimėti
propagandinėje srityje, būk tai jie
nieko nuo vakarų neslepia ir lin-
kė į karinį bendradarbiavimą. Po
birželio 24 dienos reikalinga lauk-
ti ir sovietinių kariuomenės vadų
pasirodymo Jungtinės Amerikos
Valstybėse ir kituose kraštuose.

NORI IŠTREMTI DIPLOMATUS

Penkių rusų jūrininkų grąžini-
mas į Sovietų Rusiją, Amerikoje
sukėlė nemažą audrą. Išaiškino,
kad jie buvo grąžinti panaudojus
fizinio ir moralinio teroro priemo-
nes, JAV tuojaus įsakė iš šio kra-
sto išsinešinti dviem sovietų de-
legacijos prie Jungtinių Tautų na-
riams: Turpin ir Gurianovui, ku-
rie, pasinaudodami savo diploma-
tiniu imunitetu, jūrininkus terori-
zavo ir priverė grįžti.

Šiuo metu yra keliamas klau-
simas, kad turėtų būti apkaltinti

ir Sovietų delegacijos Jungtinėse
tautose pirmininkas Arkady So-
bolev ir delegacijos pirmasis sek-
retorius K. Ekimov.

JAV senato vidaus saugumo
komitetas kreipėsi į valstybės sek-
retorių Dulles, kad šis praneštų
sovietams, jog nei jų delegacijos
pirmininkas, nei pirmasis sekre-
torius Jungtinėse Valstybėse nepa-
geidaujami.

Šių dviejų asmenų išvijimas iš
JAV, reikštų didelį smūgį sovie-
tinei diplomatijai. Tai būtų bene
pirmas atsitikimas, kad tiesiogini-
niai paliečiami tokio aukšto ran-
go Sovietų Rusijos atstovai šiame
krašte. Žemesnio rango diploma-
tiniai pasais aprūpintų agentų
šio krašto vyriausybė Rusijon yra
jau išsiuntusi ir anksčiau.

KANCLERIS ADENAUERIS AMERIKON

Birželio 8 d. į Ameriką atvyk-
sta Vakarų Vokietijos kancleris
Adenaueris, kuris turės pasitari-
mą su šio krašto užsienio politikos
vairuotojais. Reikia manyti, kad
pirmoje vietoje bus aptarti dabar-
tiniai Sovietų Rusijos valdovų po-
litiniai vingiai, kiek jie liečia Ry-
tų ir Vakarų Vokietijos sujungi-
mą.

Nemažo rūpesčio Vakarų Vo-
kietijos vyriausybei kelia ir gana
lėtai vykstant Vak. Vokietijos ka-
riuomenės atkūrimas ir jos ap-
ginklavimas. Ateinančios žinios iš
Rytų Vokietijos rodo, kad ten So-
vietai yra įrengę moderniškiausius
aerodromus, iš kurių kiekvien-
nu metu gali pakilti sprausminiai
lėktuvai.

Vokietijos kanclerio ir JAV
prezidento pasikalbėjimuose, rei-
kia manyti, bus paliesti ir tie
klausimai, kurie gali iškilti even-
tualaus Bulganino — Chruščevo
vizito Jungtinėse Amerikos Vals-
tybėse metu. Nors tokis vizitas

bent artimiausiu metu nėra numa-
tomas, tačiau niekas netvirtina,
kad jis būtų negalimas. JAV-bių
karinės misijos vykdymas Maskvon,
tokį vizitą gali tik pagreitinti.

JUNGTINĖS EUROPOS VALSTYBĖS

Prezidentas Eisenhoweris, pra-
eitą savaitę kalbėdamas Waco,
Tex., mieste pabrėžė, kad kovoje
su komunizmu privalo vieningai
dalyvauti viso laisvojo pasaulio
tautos. Komunizmo pavertusios
tautos privalo taip pat kovoti už
savo savarankiškumą. Ta kova
turi tęstis tol, kol baisioji valdy-
mo sistema subyrės ir pavertieji
vėl atgaus laisvę.

Toliau prezidentas palietė Jun-
gtinių Europos Valstybių klau-
simą. Jis esąs ypatingai aktualus
ir reikalingas didelio dėmesio. Eu-
rapos tautų gabumai ir meno bei
kultūros turtai prie ateities ger-
būvio galėtų tik prisidėti. Jungti-
nės Amerikos Valstybės, kaip ga-
lingiausia demokratinė pajėga, tu-
rinčios čia atlikti vadovaujantį
vaujantį vaidmenį.

TAI BENT "DRAUGYSTĖ"

Sovietiniams bosams, Bulgani-
nui ir Chruščevui sugrįžus į So-
vietų Rusiją iš Anglijos, Anglijos
karalienė pasiuntė Sovietų Sąjun-
gos prezidentui maršalui Vorosilovui
laiską, po kurio karalienė pa-
sirašė šitaip: "Jūsų gera draugė
karalienė Elzbieta".

"Būtų labai linksma, jeigu ne-
būtų taip liūdna", — pasakytų mū-
sų žemaitis. Anglija, kuri ilgus
šimtmečius simbolizavo demokra-
tiją ir žmogaus apsisprendimo
principus, šiandieną taip nuolan-
kiai nusilenkia valdovams, kurie
savo despotiškoje sistemoje laiko
milijonus vergų koncentracijos
stovyklose ir šimtus milijonų gy-
ventojų negirdėtoje priepaudoje
pavertuose kraštuose.

Tikrai nuostabi toji sovietinė
propaganda, kuri ir karalius pri-
verčia pasivadinti "draugais".

DIPLOMATIJOS ŠEFA STASYS LOZORAITIS ATVYKSTA Į ČIKAGĄ

Čikagoje veikiančių lietuviškų
organizacijų iniciatyva, 1956 met.
gegužės mėn. 29 d. Lietuvių Au-
ditorijoje, buvo sukvietas plate-
snio mąsto organizacijų atstovų
pasitarimas, kuris vienu balsu nu-
tarė Lietuvos Diplomatinijos Še-
fą St. Lozoraitį, dabar besilankantį
Amerikoje, pakviesti į Čikagą, pa-
daryti pranešimą Čikagos lietuviš-
kai visuomenei.

Pasitarime dalyvavusieji 16-os
organizacijų atstovai išrinko ko-
mitetą. Į komitetą išrinkti: inž.
Bartkus, T. Blinstrubas, prof. inž.
St. Dirmantas, A. Kalvaitis, Pr.
Nedzinskas, Ramanauskas, A. Si-
lūnas ir A. Valatkaitis.

Numatyta, kad p. St. Lozorai-
tis padarys pranešimą apie politi-
nę situaciją, neliesdamas klau-
simų, vedančių į didesnę susiskal-

dymą, 1956 m. birželio mėn. 23 d.
7 val. vak. Marijos Aukštesnio-
sios Mokyklos salėje. Įėjimas vi-
siems laisvas ir nemokamas.

Be to, yra numatyta bankiet-
tas viename Čikagos viešbučių.
Manoma, kad bankietas metu bus
proga plačiau išsikalbėti aktua-
liais klausimais.

ZVEJAI

Petras Vaičiūnas

Mirga, tviska marių krūtys
Čia — kaip siaubas, čia — kaip / gunda.
Nesiliauja vėjas pūtęs,
Nors ir giedri saulė bunda.

— Ei, jūs sesės, žalios bangos,
Neškit mūsų vargo valtį,
Kur švytuoja gelmių angos,
Kur širdis atleidžia kalbę...

— Negerovė mus išvarė
Tokią dieną į jūrųžė...
— Tik nesupk taip, geradarė!
Juk matai — irkliai aplūžė...

Bangos auga, bangos burias...
Raukias kaktos, akys plečias...
— Na ir vėjas! — Žiū, kaip / būrės!...
— Ė, juk vėjas mums ne svečias!...

Jūra šniokščia, purkščia, klega...
Sūrios bangos valtį dobo...
— Jau namie gal žvakę dega...
— Ką dabar čia?.. Tartum boba!..

— Hū, valio, jūruže močia!
Supk, liūliuok vargelį mūsų!
Narstėm mes tave, besocia,
Jau ne sykį lig pat Prūsų...

— Vai, vyručiai, na ir pučia!
— Reiks mums klaidžioti be / kelio...
— O namie žmona, vakučiai
Laukia duonos nors kšnelio...

Jūra dūksta, staugia, trankos...
Būrės rauda, vėjas baras...
Traukia tinklą stiprios rankos...
— Gal padės mums Dievas geras.

"Bet aš tau, Tėvyne, meilę vis / dainuosiu,
Meilę ir laisvę — naują atgimimą.
O kas pamiršo žalius kaimo / uosius,
Tą akmeniu teprislegia juodas / prakeikimas..."
Petras Karuža

"MINIJA VĖL IŠSILIEJO"

J. Zapyškietis

Pramogų Čikagoje netrūksta, susilaukiama net ir gastrolijo, bet vis matytai pastatymais ir, pasakysime, sykiams ir įkyri. Bet lietuviško, naujo ir iš mūsų praeities bei kūrėjų istorinio, labai mažai tenka. Žinoma, naujo šiuo metu ir neturime. Vienas mūsų jaunesnių dramaturgų A. Škėma, dar kelyje ir iš spaudos pasirodę veikalai bus scenon graibstomi. Bet visus nustebe, tai Omahos (Nebraska) scenos mėgėjai, kurie Čikagoje pirmą kartą birželio 2 ir 3 dienomis davė premjerą, naują, trijų veiksmų pjesę "Minija vėl išsiliejo". Pjesė iš kūrėjų, pamario žmonių gyvenimo. Įvykiai pinesi Nepriklausomybės metais, kada ejo įtempta dvasinė ir politinė kova dėl mažos tautos organizacijos ir išsilikymo savųjų marių bei jūrų pakrašty. Tuo metu didžiai tautai pradėjus vakaruose kelti galvą ir reikšti pretenzijas į seniau valdytus savo plotus. Ta kova kieta, bet paslėpti tikslai, tie tikslai abiejų pusių slepiami. Sprendžiama kraujomaišos problema — vokiečio ir mažalietuvio. Mažalietuvius kietas, išdidus, teisingas ir nuo marių kranto neatplėšiamas jokiais viliojimais ir pažadais.

Viskas supinta stiprioje meilės intrigoje, apvilta švelnia pamario romantika, jaunatvės herojinio idealizmu, kuris skelbia kovą — šurkščiam vakarų realizmui, pripažįstančiam tikrąją ir aukščiausią vertybę tikslą pinigą ir kitus apčiuopiamus daiktus, kuris išsiūpina giminę laiko svajotojų šalim.

Pjesėje gausu ir skaidrus jūmoru, kuris pjesę daro pasigėrėtinai žiūrimą, kas itin yra svarbu, kai turinys nėra sausas ir pigus.

Veikalas pirmą kartą buvo veidintas Omahoje, o Čikagoje pasirodė pirmą kartą, bet didele pažanga ir kai kur naujo įnešama, nes repetitijos kas vakarą vyko. Pjesėje dalyvauja 14 veikėjų, ryškių ir patrauklių charakterių.

Pjesės autorius, žinomas aktorius ir režisierius Gasparas Velička. Veikalo mintis rutuliojosi net 20 metų, kaip jis sako — "tai mano dvidešimties metų krantų svajonių, gilaus susimąstymo, kančios, nepakeliamos nuoskaudos, mano nešiojamų idėjų, mano savajai žemei gilioms meilės vaisius. Liga, kuri jį septynis mėnesius atitraukė nuo kirvio ir kastuvo, leido tas svajones suliedinti į vienalytį, gyvybe alsuojantį pavaldą. Veikalą autorius studijiniai ruošė scenai ištisą rudenį ir žiemą. Tik pavasarį išnešė į rampos šviesą. Dekoracijas darė Jonas Totilas, įautrus, gilus Nemuno vaikas. Ir

dalis veikėjų Nemuno krantų vaikų, kad ir pėmus Vyt. Seredivičių, zapyškietį, Lietuvos armijos karininką ir kitus. Veikėjai suaugę su vandens dvasia. Be minėtų, dar dalyvauja: F. Pabilyonytė, O. Ogilvytė, N. Grigaitytė, R. Drukteinis, A. Neliubavičius, J. Jablonskis, St. Radžiūnas, tai pagrindines atlieka roles.

Aktorius G. Velička Andriaus Olekos — Žilinsko mokinys. Be to, dirbo su visais mūsų didžiais režisieriais, net ir su Mykolu Čechovu. Aktoriaus debiutą pradėjo 1933 m. Kaune "Dėdės Tomo trobelėje", Džioržo vaidmeniu. Tai ir buvo pagrindinis vaidmuo. Kaip režisierius, pirmąjį mašiną pastatymą parodė Panevėžyje 1939 m., o 1940 m. buvo pakviestas Vilniaus Valstybinės Filharmonijos Liaudies Ansamblio režisierium. Tose pareigose išbuvo iki pasitraukė iš Lietuvos, reiškia, 1944 metų. Pirmąjį didesnį veikalą su Ansambliu pastatė 1943 m. Lietuvoje. Ir juo apvažinėjo beveik visą Lietuvą, neaplenkiant ir Vilniaus krašto. "Nemunas žydi", pradėtas rašyti Vilniuje, o baigtas Berlyne, prieš Zoo bunkerio, viename restorane, 1945 met. Tik ten jis galėjo rašyti, nes buvo saugus nuo bombardavimų. Už 20 metų buvo žinomas tas didysis Zoo bunkeris ir šio straipsnio autoriui teko ten kartą.

VIKTORAS PETRAVIČIUS

A. Mantautas

Vienas mūsų žymesnių dailininkų grafikų ir savos, lietuvių mokyklos auklėtinis, Viktoras Petravičius, gegužės 12 d. peršventė savo amžiaus 50 metų sukaktį. — Sukaktis, kaip ir jis — kuklus, tylus, praejo be jokios pompas ir be plataus baltaus, gana kukliai, jaukioje savo kolegų ir artimųjų prietelių: dail. A. Valeškos, dail. P. Augiaus ir žmonos, rašyt. A. Rūko, dr. M. Morkūno, žurn. J. Valdelio ir kitų tarpe.

Viktoras Petravičius gimė Zarnavikuose — Bedalių kaime, Šakių apskr. 1906 m. gegužės 12 d. Pradinę mokyklą ir gimnaziją ejo Šakiuose, vėliau — Kaune. Gimnazijoj būdamas mėgo piešti ir mokytojo patarimais nebaigti savo pašaukimą gimnazijoje, bet tęsti, mokytis ir toliau. Įstojo Kauno Meno mokyklą, kurią baigė 1935 m., kaip vienas gabiausių. Tuo dar nepasitenkino, tęsė ir Dobužinskio dekor. — grafikos studijoj. Ir iš šios išėjus buvo siūlytos geros sąlygos eiti mokytoju, bet atsisakė ir pasirodęs ke liais savo darbais parodose, išvyksta Paryžių, kur studijuoja grafiką, susipažįsta su kitomis meno

tės laimingos dienos. Kad šilajai, pievos, klevas prie klėties ir šulnio svirtis, buvo jų jaunatvės svajonių liudytojai. Kad po Lietuvos dangumi, seno sodo tankmėje mėnuliui šviečiant, jie išgyveno išsiskleidusio džiaugsmo virpesį? — Žodžių, ten esame palikę gražiausią savo gyvenimo dalį. Bet, kad mūsų priaugančioji karta gyvena čia tuo pačiu impulsu, kad jų svajonės ir sapnus, bei širdies slapčiausias kerteles troškimus ir atdūsius paslėps Michigano, Erio, Ontario, kad ir Pewuoki ir kitų ežerų pakrantės, kad jų mieliausi prisiminimai rišis su Marquette Parko medžių šlamėjimu, Maria High School, su Urbanos, de Paul, Loyolos mokslo rūmais ir kitais, bei stovyklavietėmis šitime pačiame ir gražiais gamtovaizdžiais nenukriaustame žemyne — mes savo šovinizme neprašome.

— Tai, ką gi tamsta siūlai? — paklausė kažkas.

— Dirbt kas galima ir kiek galima be priekaištų, be nusiskundimų kitais, be užmetinėjimų ir šmeižtų, nes tas yra pavojingiausias būdas, gyvenant šitime laisvame, gražiame ir turtingame krašte dar didesniams skillimui ir nutolimui tautiečių vienas nuo kito.

— Bet kodėl nedirbi pats? — paklausė mergina.

— Neturiu tam kvalifikacijų, dirba tik žinomieji, o aš nežinomas, priklausau visuomenei, kuriuos pareiga yra pinigų dirbantiems uždirbai ir rankomis plott,

slėptis. G. Veličkai kelneris davė atskirą kambariuką, atnešdavo jam valgyti ir jis jautėsi saugus, kad galėjo sau ramiai rašyti.

Rankraščiuose turi ir daugiau neseniai užbaigęs tris mažesnius scenos veikalus, o savo pjesėmis, pavadinis, misterijomis, kad ir "Nemunas žydi", "Joninės" ir eilė kitų, jau ir Amerikoje statyti, o Vokietijoje net kiekviena kolonija po kelis kartus matė ir liko šiandien prisimintini. Autorius ne naujokas ir rašyti scenai pradėjo kartu su aktoriaus karjera. O kiek jis davė ir savo tėviškei Veliuonai bei kitoms vietovėms pastatymų, ir vis jo parašyti. — Geras jis aktorius ir geras režisierius, tai ir minimu veikalu nieko neapvilis ir visų laukiamas.

Akt. G. Velička, per Kultūros kongresą Čikagoje, kuris įvykis liepos 1 d., skaitys referatą teatro klausimais. Be to, parašė Dainų Šventės Maršo žodžius ir buvo išpildytas Omahos lietuvių vyrų kvarteto, per vietos lietuvių choro parengimą, vadovaujant muz. Mečiui Leškiui. Nors akt. G. Velička nėra iš jaunųjų, bet vienas iš energingiausių ir produktiviausių, lenkiąs ir savo kolegas. Reikia sveikinti gražių Nemuno krantų sūnų, nepalūžtant, ištvėrimingą ir kovingą, pačiam nutautinimui ir ryžtingą kovoję del Lietuvos išlaisvinimo. Tebūna jo žodžiai visiems prasmingi ir sektini — "Viską Lietuvos išlaisvinimui..."

Iš Gasparos Veličkos trijų veiksmų pjesės "Minija vėl išsiliejo" scena. Veikalas buvo vaidintas birželio 2—3 d. d. Čikagoje ir praėjo geriausiu pasisekimu. Statė Omahos Lietuvių Bendruomenės vaidintojų būrelis, vadovaujamas dramos aktoriaus G. Veličkos.

jj ir gerą knygų iliustratorių: S. Čiurlionienės "Šventmarė", L. Janušytės "Korektūros klaida" ir kitos ir tremtyje visa eilė. Matome dirbant pedagoginį darbą: — 1940 m. Kauno Taikomosios Dailės Institute, 1941 m. Vilniuje Me no Akademijoje.

Amerikoje daugiau pasinešęs į mozaikos ir vitražų darbus. Vienas didesnių darbų yra Čikagoje — šv. Leono bažnyčios langams padaryti 29 dekoratyviniai vitražai. Kalifornijoje — San Diego mieste šv. Petro bažnyčiai mozaika virš didžiųjų durų iš lauko. Domininkų bažnyčioj 21 pėdos dviems altoriams figūrinės mozaikos. Teksuos, Corpus Cristi katedrai 16 vitražinių langų, ir kitur. Žinoma, tai yra projektai, nes juodus darbus atlieka studijos su savo darbininkais. Bet yra skaudu, kad niekur nepaminai, jog Lietuvos dailininko projektai. V. Petravičiaus įnašas yra didelis.

Kaip aukščiausiai minėta, parodose dalyvauja tik iš mokyklos suole išėjus. Bet dar savo darbus išstato būdamas ir mokykloje, 1931 m. Košicy, Čekoslovakijoje, o nuo 1935 metų jau visose Lietuvių Dailininkų S-gos Lietuvoje ir užsienyje ruošiamose parodose. 1938 m. suruošė savo grafikos ir tapybos parodą Kaune, kuri itin buvo pasisekusi ir gausiai publikos lankoma, kai pirmą kartą pasirodė ir su tapyba. Vėliau, tremtyje, plačiai dalyvauja: Vokietijoje — Freiburge, Nurnberge, Schongau ir kitur, ir Prancūzijoje, Olandi-

arba nušvilpti. Ar tai, sakysite, ne darbas.

— Aš prašau svečius į salionėly, — pakilusi pasakė šeiminkė. — Pranuli, prašyk. Uždėk valsiuką, teuzgrieš patefonas, ar televizijoj paieškokit, gal yra kas įmanoma. Aš tuo tarpu paruošiu staklavai. Juk jau ir išalkome nuo pietų...

Nusitupėjau ir aš. Nebežinau, ar lėkti dar toliau, ar grįžt namo. Tiek prisiklausiau, kad ir galvoje nebetilps. Tiesą pasakius, pakeičiau į trečią lietuvių koloniją buvusį surdijęs ties kelias namais, kur stodėjau kalbas ir dainas, bet nepasilikau klausytis, nes ten kalbėjosi, minėdami laikraščiuose parašytus straipsnius ir juos aptardami, O juk, kas parašyta, tas visiems yra žinoma. Keisčiausia, kad vienas tuos pačius žymes ir tas pačias mintis aukštino ir gyrė, o kitur juos peikė ir niekino, arba išjuokė. Jeigu iškelčiau tai viešumon — dar labiau supliudyčiau žymes. Grįšiu verčiau namo.

Gal paklauskite, ar mačiau jaunimą, apie kurį tiek daug girdėjau kalbant? Jaunimas, tai vėjo broliai. Mačiau daug jų sklendant automobiliuose visomis gatvėmis ir sporto aikštėse. O kurie namuose svečiavosi, tai dainavo, šoko, juokėsi ir žodžiais svaidėsi, tai užvarinėdami kits kitą, tai melikaudami.

Suksiu jau namų link... Plaudu — plaudu... Kažin? Gal nepralėkt pro šitą namą. Daug mašinų sustatyta apie visą kampą. Ant

joje, Italijoje ir kitose Europos valstybėse, bet daugiau grafikos darbai. Nežtenka pasigirti, kad plačiai dalyvavo įvairiose parodose, bet ir daug jo kūrybų puošia įvairias meno galerijas, muziejus, geriosiu butus. Jo darbų yra ir Kaune — V. D. Kultūros Muziejų, Vilniuje — Meno Muziejų. Amerikoje ir dalyvavo visoje eilėje parodų, net ir kitataučių. Neseniai, kovo 11 d. Lietuvių religinio meno parodoj Čikagoje, V. Petravičius visus nustelbė ir nustebe, kai jį pamatė ne tik su grafika bei tapyba, bet ir su vitražu ir mozaika ir visur jis originalus, įdomus, savas ir tematiška skirtinga, vyraujanti ir kas — visur sukūręs savo stilių ir nėra jam lygus tuo originalumu. Jis, žinoma, kuria religine tema, kas yra sunkiausia ir pats išpildymas reikalauja gausu dailininko. Jis produktingas, bet ne sausas. Per tą laikotarpį laimėjęs ir keliolika premijų. Net ir religinio meno parodoj gavo premiją. Nors šiemet reiktų laikyti ir 25 metai nuo pirmosios parodos dalyvavimo Čekoslovakijoj sukaktis, bet jis jau būdamas antrame mokyklos kurse dalyvavo mokyklos mokinių parodoje ir gavo geriausią įvertinimą, ką ir pedagogų taryba leido viešai rodytis. Dail. V. Petravičiaus amžiaus sukaktis neturi pasilikti tik prisiminimu, bet pavyzdžiui visiems, kai darbas yra geriausias užmokestis, geriausias žmogaus paminklas. Ir telinkime svarbiausia — tik sveikatos.

rame aukštė šviesu ir gyvas pasikalbėjimas skverbiasi pro langus. Gaila, matyt nieko negaliu pro sutrauktas venecines užuolaidas. Beliko puskelbi iki namų — tiek to, nutūpsiu ant palangės. Burkuh. Kalba labai panaši į tą mano girdėtą paskutinąją.

— Viltis yra nerealaus dalykas. Teisingai lenkai sako, kad viltis yra kvailių motina.

— Jeigu visi būtų tokie pesimistai, kaip Tamsta — gyvenimas sustingtų, niekas nieko nenuveiktų.

— Visų pirma aš ne pesimistas, bet realistas. Perdėtas optimizmas yra saviapgaulė.

— Pavyzdžiui? — Pavyzdžiui, kodėl nevisi išbėgo iš Lietuvos, kurie galėjo išbėgti, kai ir mes ir, kurie taip pat bijojo bolševikų, kaip ir mes? Tai vis dėl savo optimizmo, tikėdami gaudais, kad Anglija neprileis prie antros bolševikų okupacijos. Vėliau Vokietijoje kas pavasarį laukė karo vakarų su Sovietų Sąjunga, taip pat misdami gaudais. Tas pats yra ir dabar: gaudome sensacijas, o galvoti neįstengiam.

— Vokietijoje buvo kas kita. Pasitikejome vadovaujančiais asmenimis; ypač kariškiais laikėme nusimanančius politikoj. Todėl būdami išvargę, gyvendami primityviose stovyklų sąlygose, linkę buvome tikėti kiekvienu galimu stebukliu...

(Bus daugiau)

PAŠTININKAS BALANDIS

O. Algimienė

(Tešiny)

— Kad daugiau tokių yra, gerbiamas neabejok, nes kitaip neskaitytume spaudoje aimanavimų, priekaištų ir nusiskundimų, dėl vis kaskart mažesnio dėmesio lietuviškiems reikalams; dėl nuolat mažiau lankomų susirinkimų, posėdžių ir pan. O kas liečia lietuviškų knygų pirkimo ir skaitymo — kas be nuodėmės esate, meskit akmenį.

— Dabar jis ims kitus kaltinti! O pats, ar skaitai?

— Dėja, jos man anemiškos su labai maža išimtim.

— Tad iš kur žinai, jei neskaitytai?

— Mea culpa.

— Prima Aprilis! Pirmą Aprilis! — Sužok viena mergina suplodama rankomis. — Argi jūs ne matote, kad jis visą laiką juokiasi.

— Tiesa, šiandien tas pirmasis aprilis! Ha-ha-ha!

— Pamiršau, kad tave...

— Melagių diena — hi-hi-hi! Ka-ka-ka! — sukliko juokai.

— O kaltininkas vienodai šypsojosi. Kreipdamasis į merginą, jis paklausė: — Kodėl tamsta pasakė ne lietuviškai "Prima Aprilis". Juk mes Lietuvoje turėjome melų dieną.

— Kad tas paprotys yra ne lie

tuvių kilmės.

— Taigi, pasisavinome net melagių dieną. O ką kebalkėti apie svetimų tautų išradimus, kaip autovežimus, elektrą, skalbiamas mašinas, šaldytuvus ir visus kitus gyvenimo patogumus ir malonumus. Pasisavinome, net šventuosius, kurių prašome užtarimo. Gi mūsų pačių šventas Kazimieras, abejojau, ar mokoje lietuviškai.

— Pasisavinome viską, ką sunėšė žmonija į bendrą lobyną, o bijome tos svetimos jūros.

— Čia tai ne "prima aprilis" — įterpė seniausias svety.

— Aš manau padaryti galą tam "aprilii". Paskandinkim jį stikliukuose. Stasy, kur Tamstos stikliukas? E-e, Onute, neslėpk savąj. Išgersim visi už melagį. O tu, Jonai, jeigu sąmoningai mus erzina, turėsi išgerti dvigubai.

— Juk jis nekaltas, kad mes davėmės mulkinami. Verčiau nutarkime išpirkti jam gerą merginą, kad greitai apsvietų, — pasiūlė viena ponių.

— Tegū, geriau, lieka senberniu — protestavo kita. Šiaip ims kalbinti savo vaikus keliom kalbom ir tie liks nė vienos nešmonekė ir pagaliau nebežinos nė kas esą.

— Kad aš tik dvi kalbas temoku. O tiek, berods, moka kiekvienas išievių vaikas Amerikoje. Gi

kas liečia žinojimo, kas bus mano vaikai, užtikrinu, kad Amerikoje gimęs kiekvienas žino, jog jis yra amerikonas.

— Bet mes juk tikime grįžti į Lietuvą. Todėl visi tėvai stengiasi išauklėti savo vaikus lietuviškai, kad būtų kas juos pavaduojas tėvynėje.

— Mano giliausia užuojautą ir tėvams ir vaikams, — pasakė Jonas.

— Dar ko betruko? — Vėl kas nauja? Dėlko? — sujudo svečiai.

— Dėl to, kad vaikai grįžę pasijus apvilti, o tėvams bus skaudu girdėti jų priekaištus.

Matomai visi laukė, ką Jonas toliau pasakys, nes tylėjo. O Jonas tęsė savo mintis.

— Vaikai, tiek maži išvykę iš Lietuvos, tiek gimę Vokietijoje, tiek Amerikoje, parvykę į Lietuvą tikėsis pamatyti nepaprasto gamtos grožio pasakišką tėvų žemę su dangumi ir saule, ne tokią, kaip kitur. Tą jie bus prisiklausę ir prisiskaitę jiems skirtingose valandėse ir knygelėse, bei motinų pasakojimuose. Vaikai yra išpūdyti gaudytojai ir vaizduotė tik reto nati. O ką jie pamatys, mes žinome. Pūrva, skurdą, blogiausių susisiekiom galimybę, nualintą žemę, sumukusias trobas, iškirštus, sugadintus miškus. Ir ar neveršis jie grįžti atgal, būdami Amerikos piliečiai?

— Ar supras jė, kad tėvai, rašytojai, o ypač poetai, žaviai kalbėjo ir rašė apie savo kraštą dėl to, kad juos rišo ir traukė vaikys-

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
911 W. 32 St.,
Chicago 8, Ill.
YArds 7-8276.

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
daktijos nuomonę.

Prenumerata:

Vyr. redaktorius Juoz. Masionis.
Redaguoją Redakcinė Komisija.
Straipsnius ir korespondencijas re-
daktija talso ir talpina savo nuoti-
ra. Nesunaudoti rankraščiai grąština-
mi autoriams pareikalavus.

Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Kovos už laisvę baruose

J. Vaisiejiš

Klevelando Lietuvių "Demo-
kartinės" Grupės: Lietuviai Krik-
ščionys Demokratai, Lietuvos Val-
stiečiai Liaudininkai, Lietuvos So-
cialdemokratų Užsienio delegatū-
ros atstovai, Lietuvių Vienybės
Sąjūdis ir Darbo Federantai, 1956
m. gegužės mėn. 2 d. pasiryžo ugdyti
tarpusavio vienybę — skleisti
sugyvenimo dvasią lietuviškoje
visuomenėje ir t. t.

Kiek šitas jų pasiryžimas nuo-
širdus, galima spręsti iš šių grupių
pasirašyto pareiškimo. Aišku-
mė deliai, tebūnie leista pacituoti:
"Lietuvos laisvinimo gyvybinės
jėgos dabar suskaldė vieną politinę
grupę, pradėjusi separatinę veiklą,
įsteigdama Lietuvos Nepriklausomybės
Fondą ir Lietuvos Nepriklausomybės
Tarką; Atskiri šios grupės veikėjai savo
nuolatine, negatyvia kritika niekina
Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvimo
Komitetą ir žemina jam vadovaujančius
bei jį palaikančius asmenis". Čia
pacituotas demokratinė grupių kal-
tinimas tautinėms grupėms, iškelia
eilę klausimų, ar įsteigimas tautinių
organizacijų biuro, derinančio jų
veiklą laisvinimo darbe, galima va-
dinti separatine veikla?

Fizikos mokslas sako, kad iš
nieko nėra nieko ir nieko nebus.
Aiškiau tarant, kiekvienas atsira-
dantis daiktas turi turėti savo
atsiradimo priežastį. Visuomeni-
niū ir politinių požiūriū imant,
turi turėti ne tik priežastį, bet ir
tikslą. Šitas dėsniū išsūkė ir lai-
svo apsisprendimo sąvoką. Ir štai,
jei Vliko filosofiniuose rėmūose
nieko ar mažai ką bendra turin-
čiuose su realybe, asmens laisvė
nebuvo gerbiama, jei jo rėmūose
tautinių srovinių žmonės, kaip per-
augę, netilpo jame, nekaltant apie
Lietuvos vadavimū darbū, tai kas
kaltas? Vlikū sudarančių grupių
dalis nepanoro praplėsti vlikinių
skliautū. Priešingai, stengėsi kom-
promituoti ir užtroškinti kiekvie-
ną tautinę grupę paskirai. Ar rei-
kia stebėtis, kad tautinės grupės
pasirinko laisvę? Tautinių srovinių
pasitraukimū iš Vliko, analoginiai
galima prilyginti tremtinių pasitraukimū
iš nūmyletū tėvikiū, jas
užimant bolševikams. Ir ly-
giai, kaip tremtiniai, nenorėdami
būti sunaikinti bolševizmu, palikę
tėviškes, traukėsi į vakarus, taip
lygiai tautinės srovės, nenorėda-
mos likti pastumdėliū vietoje ar
traša kai kurioms vlikinėms gru-
pėms, iš jo pasitraukė. Ir kas čia
tokio? Jos nori, kaip ir Vlikū su-
darančios grupės, gyventi ir tam
jos turi teisę. Dar daugiau. Jos
jaučiausi turinčios nemažiau tei-
siū ir atsakingumo už tautos lai-
sve, nei dauguma "demokratinė"
grupių, nes tautinės grupės sau
stiprybę semia ne iš Romos griu-
vėsiū, ne iš Prancūzijos ar Rusi-
jos revoliucijų chaoso, o tik iš
Lietuvos garbingos praeities. Bet
gi, kaip izraelitas supykęs ant go-
jau, jis stengiasi pavadinti kriuk-
kiū, taip ir "demokratinė" gru-
pės, tautinių srovinių žmones ap-
saukia kaip demokratijos, taip ir
tautos išdavikus. Tai aiškiai kalba
pavyzdžiai: Vliko "demokratinė"
grupių prisikabinimas prie Lietu-
vos Nacionalistų Partijos Vliko,
Vliko žmoniū paruošti pamfletai
ir išsiuntinėti "demokratinė" spau-
dai, tai aiškiai kalba M. Gelžinis
savo garsioje "publicistikoje", o

dabar ir Klevelando "demokrati-
nės" grupės. Kodėl taip daroma?
Klausia ne vienas. Visuomenėje
surastume atsakymū gana daug ir
labai įvairių. Daug kas kaltina
pinigū. Girdi, jei nebūtū pinigū,
tai nebūtū ir piautyniū. Gal ir y-
ra kiek tiesos šiame tvirtinime,
bet mes manome kiek kitaip. Vli-
kininkai daro analoginiai tą pačią
klaidū, kaip ir raudonieji komuni-
stai, iškodami kaltininkū ūkinin-
kijoje — kolchozuose, tremtinių
tarpe ir pagaliau net savųjų, tik
tam, kad pateisintū savo nevyku-
są politiką. Ir kaip bolševikai
mirtį nešančius nagus tiesia į
tremtinius, kaltindami juos di-
džios tėvynės išdavimu, taip ly-
giai ir vlikininkai, bijodami tauti-
niū srovinių konkurencijos, kaltina
jas separatine veikla. Betgi, kaip
laisvasis pasaulis negali apkaltinti
tremtinių, kam jie apledo savas
gimtines, taip savistoviai ir
blaiviai galvojęs lietuviai, negali
tautines sroves apkaltinti separa-
tine veikla.

Ir reikia pasakyti, kad separa-
tinę politiką veda ne tautinės sro-
vės, bet Vlikū sudarančios. Tas
labai ryškiai pastebima ir iš Kle-
velando "demokratinė" grupių pa-
reiškimo, kuriame jos iškelia ne
jungiančius faktorius, bet skirian-
čius. Mūsų nuomone, kaltinimai
negali būti jungiančiu ryšiu, o
priešingai. Todėl "demokratinės"
grupės, patiekdamos tautinėms
srovėms kaltinimą rodo, kad jos
didesnio suskaldymo siekia. Šito
pagyvinimū, jos pasiryžo ugdyti
tarpusavio — vlikinių grupių vi-
enybę, bet tas tautinių srovinių
bendrądarbiavimą tautos vadavimo
darbuose tik stiprina. Nes jos,
trokšdamos tautos išlaisvinimo,
sugebėjo tarpusavies sąskaitas pa-
dėti į šalį, sugebėjo atsiskirti par-
tinių išrovavimų, ko dėja, nesu-

Dvilypis Hitleris

Jurgis Voldemaras

(Tęsinys)

Grandinis ar karo genijus?

Pasauly vyrauja nuomonė, kad
karo lauke vokiečių generolai pa-
rodė nepaprastū sugebėjimū ir
jiems atiduodamas visas kreditas
už kai kuriuos tikrai stebėtinus
laimėjimus. Hitleris, atvirkščiai,
laikomas stabdžiu ir trukdytoju,
kurio kišimasis ne į savo sritį, pri-
sidėjo prie karinių nesusėkimū.
Čia knygos autorius daugeliū pas-
sako tikrai didelę naujieną. Pagal
jį, Hitleris su karo mokslu buvo
susipažinęs geriau, negu daugelis
generolū, ir diskusijose dažnai
versdavo juos raudonuoti. Blitz
Krieg planas Lenkijoje ir Prancū-
zijoje, buvo Hitlerio sugalvotas ir
išdirbtas. Hitleris geriau nei kiti
suprato modernaus karo reikalavi-
mus operuoti lengvai judančiais
šarvuotais daliniais, koncentruo-
ta kumštis, prakertant frontą ir
išardant priešū užnugarį. Prasi-
dėjus vokiečių — sovietū karui,
Hitleris savo būstinę kėlė iš vieno
vietos į kitą, kartu su judan-
čiu frontu, ir pats planavo ir pri-
žiūrėjo daugelio plačių karinių
operacijū vykdymą. Prasiidėjus
pirmies nesusėkimams, jis pa-
šalino gen. Brauchitich ir vyriaus-
są Wermacht'ū vadovybę perėmė

gėba padaryti Vlikū sudarančios
grupės, todėl, kad joms Lietuva,
tai "Aš", tai partija. Dėl šito jų
apsisprendimo nekaltiname vlikū
sudaranties sroves ir sprendimo
neišnešame. Tą paliekame gyve-
nimo eigai, nes tik ji viena daro
teisingiausius sprendimus.

Kiekvienas užsimojimas neiš-
vengiamai pereina per kritikos
prizmę. Ar varsi dirvoje vąga,
ar pagrindinai vykdysi seno pas-
tato rementą, ar statysi naują, ne
tik iš anksto apgalvoj, ne tik su
artimaisiais apšneki, bet ir su kai
mynais, draugais. Ir tai yra da-
roma tikslu išgirsti jų nuomones,
ir gal būt vertingas pastabas. Tai
daroma tam, kad patikrinus užsi-
moto vykdyti darbo realumą, kad
išgirdus iš jų tai, ką pats visai ne
sąmoningai galėjai praleisti ar už-
miršti. Net išeidamas į gatvę ap-
siziūri, kritiškai perleidi savo nu-
sistatymą, ne vien kad geriau at-
rodytum, bet kad neišsiskirtum iš
kitū. Tai ką gi belieka kalbėti
apie visuomeninį darbą. Savai-
me aišku, kad visuomeninis darbas,
kaip pavyzdys neorganizuotiū vi-
suomeni, vertas kur kas rimtes-
nės kritikos. Savikritikos, kurią
bent teoretiniai aukštai vertina
bolševikai, neužtenka. Bet mūsų
vlikininkai galvoja kiek kitaip.
Pagal juos, kritikai nėra vietos,
nes jeigu kritikuoji, tai, pagal jų
supratimą, ir griauji. Ir negalima
kitai pasakyti. Sakysim, net de-
mokratinio seimo laikais, kiekvie-
nas, prieš tapdamas seimo atsto-
vu, turėjo pasirašyti jam pakištą
atsistatydinimo pareiškimą ir jį
atiduoti partijos vadui, kas varžė
jo atstovavimą ir uždarė burną
reikšti bent kokias kritiškas pas-
tabas. Jis turėjo būti aklu parti-
jos vado įgeidžių vykdytoju, kitaip
jis buvo užskaitomas negatyviuo-
ju.

Tą pačią taktiką vlikinės par-
tijos naudoja ir šiandien. Joms
kiekviena kritika yra negatyvi.
Tautinės spaudos pastabos dėl
Bonnos aferos, kritiškos pastabos
dėl pasū, kritiškos pastabos dėl
nesugebėjimo lietuviškąjį visuo-
menį apjungti tautos laisvės ko-
vai, kritiškos pastabos dėl nesu-
gebėjimo ir neišnaudojimo politi-
niū situacijū, pagal jas yra ne-
gatyvi kritika. Ir tiesiog darosi
nesuprantama, kaip šitokias gal-
vos pretenduoja į valdžią — į va-
dovaujančius veiksmus. Tenebū-
nie suprasta, kad štai užkaktuos
dami, patys savintumės valdžios
funkcijas, ar patys neturėtume bū-
ti kritikuojami. Labai prasme
kiekvieną pasisakytū dėl mūsų
ėjimų ir dėl mūsų pažtūros į val-
stybinį tvarkymąsi, nes nėra ne-
klaidingųjų, bet drįstame priminti
iškelti klaidingumą tū, kurie
sakosi neklaidingai, kurie niekad
gyvenime nėra savos klaidos pri-
pažinę.

(Bus daugiau)

į savo rankas.

Rusijos frontas atnešė Hitleriui
nelauktą staigmeną. Blitz karas
Sovietū Sąjungos nepaklupdė. Ki-
tokio karo jįsi nemokėjo ir ne-
norėjo vesti. Nieko nepadėjo ge-
nerolū įrodinėjimai, jog reikia
keisti taktiką ir atsizadėti beato-
dairinio puolimo strategijos, bet
Hitleris buvo svetimas dalykas
užleisti bent vieną didelę užkariau-
tos žemės. Defensyvinio karo ves-
ti jis nemokėjo ir tas pražudė vo-
kiečių armiją prie Stalingrado ir
galutinai sutriuškino jų karinę
galybę.

Hitlerio organizacija

Visas pasaulis pripažįsta vo-
kiečiams organizacinius gabumus.
Tiek taikos, tiek karo metu, jie
turėjo užtektinai progū juos įro-
dyti. Hitleris ir šioje srityje pa-
sirodė dvilypis. Atstatant kraštą
ir atkuriant jo karinę galybę, dau-
gelis jo sprendimų buvo tikrai di-
deliu įnašu, bet politiniais sume-
timais jis visą organizaciją apa-
ratą buvo taip supainiojęs, kad
darbas darėsi nepaprastai sunkus.
Pagal dr. Ditrich, administraci-
niam darbe jis buvo sukūręs tiki-
rą chaosą.

Goeringas buvo paskirtas Ke-
turiū Metū Plano viršininku ir

Akys užkliuvo už šautuvų

Vincas Ramutis

Š. m. balandžio 27 d. "Drau-
ge", skyriuje "Nuomonės ir pra-
tabos", koks tai mūsų tautietis V.
B., pamatęs balandžio mėn. žurn.
"Lietuvių Dienos" Čikagos Šaulių
Klubo V-bos nuotrauką, sukuria
ilgą straipsnį, kuriuo lyg bando
įgelti atsikūrusiai Šaulių S-gol.
Perskaitęs šį straipsnį, kaip ilga-
metis šaulys, pajutau pareigą au-
toriū V.B. patikslinti.

Ponas V.B. rašo: "... Turbūt
akys taip neužkliūtū už tos nuo-
traukos, jei priešais veikėjų vei-
dus nesimatytū iškilmingai išsta-
tytū trijų šautuvū. Dabar gi vei-
dai ir šautuvai... Atsiet, kova...
Bet fizinės kovos laukas liko toli
už mūsų, už jūriū mariū ir, kurie
norėjo, ten parodė savo meilę ir
ištikimybę savo žemei ir savo tau-
tai..."

Pirmiausia, norėčiau straipsnio
autoriū patikslinti, kad Šaulių S-
ga, kaip buvo Nepr. Lietuvoje,
taip ji ir čia atkurta, pagal Ame-
rikos Vyriausybės patvirtintas tai
sykles, pasilikio ne "neva", bet
tikrai karinė organizacija. To var-
dai jai niekas iš mūsų negali nei
atimti, nei pakeisti. Ji gimė ne
salionuose ir ne švietlose bei šil-
tose salėse, o už Lietuvos Laisvę
žiauriū kautynių laukuose, kur
daug pralietu kraujo ir nemažai
atiduota gyvybiū.

Taigi, šaulys ir šautuvas yra
ne blogesnis derinys, kaip kad
būtū laikraščio spautuvės darbi-
ninkai ar redakcinis kolektyvas
ir tos spautuvės mašinos, arba
ateitininkas ir kryžius, arba skau-
tas ir skautiška lazda, arba stu-
dentas ir mokslo priemonės ir t. t.
Manau, kad nė vieno blaiviai pro-
taujančio žmogaus akys neužkliū-
tū už tū priemonių, stovinčių prieš
jų veidus. Tik neaišku, kodėl p.
V.B. akys užkliuvo už tū sporti-
niū šautuvū, už kuriū stovi ne
tik "veikėjų veidai", bet ir per
50 jaunųjų šaulių, kurie tuos šau-
tuvus nupirkę ir paaukojo tam
Klubui, ne kokiems perversmams
vykdyti, bet jiems patiems spor-
tuoti šaudyme.

Na, o dėl fizinės kovos lauko
ir dėl šaulių ištikimybės savo že-
mei, štai ką norėčiau p. V.B. pa-
sakyti: Kaip Šaulių S-gos, taip
ir paskiro šaulio idėja yra nema-
ri. Vieni iš jų pasilikę ten "toli
už mūsų, už jūriū mariū" kovojo
ir žuvo, tebekovoja ir tebežūsta
už savo mylimą žemę. Kiti, beko-
vodami frontuose, ar gelbėdami
savo šeimas, liko atblokti, ar pa-
tys pasitraukė į vakarus, kaip gal

tu pačiu jam buvo pavesta krašto
ūkiu kontrolė. Šalia to, veikė
ir ekonomijos ministerija —
(Schacht—Funk), kurios funkcij-
os buvo beveik tos pačios, kaip
Goeringo. Vėliau dar buvo su-
kurta Produkcijos ministerija, ku-
riai vadovavo Speer. Goebelo
propagandos ministerijos funkcij-
os kirtosi su Ribbentropo užsienio
ministerijos funkcijomis, nes
jai buvo pavesta kontroliuoti už-
sienio propagandą. Tuo pačiu me-
tu savarankiškai veikė kelios at-
skiros Reicho spaudos įstaigos,
nors vyriausiu spaudos šefu skai-
tėsi Goebelis. Šios organizaci-
cijoj tas pačias sritis turėjo Ley
ir Bormann; švietimo srity — Ro-
senberg ir Ley. Šalia Darbo mi-
nisterijos, veikė Darbo Fronto ir
Darbo Jėgū komisariatai.

Hitlerio tikslas aiškus: taip su-
narplioti atskiras įstaigas, kad jų
viršininkai nebūtū pajėgūs jas
kontroliuoti. — Tokiai padėčiai
esant, Hitlerio balsas visuomet
buvo sprendžiamu, ir jis jautėsi
turįs visus vadovaujamus siūlus
savo rankose. Jam nereikėjo bi-
jotis, kad kuris nors jo leitenantū
nepasidarytū per daug populiaru
ir savarankišku.

Tai tik kelios įdomesnės vietos
iš aukščiaū paminėtos knygos. Su-
prantama, kad dar gyvename pra-
ėjusių audrū atmosferoje ir pa-
žiūros į artimos praeities įvykius
dar nėra nusistovėjusios. Tikėki-
mės, kad laikui bėgant, girdėsime
dar daug įvairių versijų apie tą
ar kitą istorinę asmenybę, nes
laiko perspektyvoje įvykiai yra
lengviau įžiūrimi ir įvertinami.

būt ir pats p. V.B., ir išsiskleidė
po visą dabartinį laisvąjį pasaulį.
Tačiau šaulys, grumdamsis su
karo audromis, galbūt prarado vi-
są savo pasijimtą mantą iš namų,
bet šauliškos idėjos jis neprarado.
Ir pasėkoj to, Šaulių S-ga, lygiai
su ta pačia ideologija, neapleis-
kiant nei karinio parengimo, atsi-
dūrė ir tremtyje. Taigi, kaip ma-
tom, kad ir "fizinės kovos laukas
liko" ne "toli už mūsų", bet čia
pat ir su juo pačiu. Juk ir mūsų
didvyris kpt. Darius nepriklausom-
ybės kovų metais atskrido iš
Amerikos ne su glėbiu peticijų,
bet su ginklu rankoje ir karinių
žinių lobynu, ir dar nevienas. Na,
su mumis ar negali taip atsiktiti?

"... Dabar mes stovime kitos
kovos lauke. Sunkios ir lemtingos
kovos". Toliau cituoja St. Dau-
niaus žodžius: "... kas gi plukdys
lietuviškąjį laivelį prie Lietuvos
krantų?" Kiekvienas susipratęs
lietuvis širdyje atsakys: jį turės
plukdyti mūsų jaunimas... — at-
sako pats autorius V.B.

Šitoks p. V.B. atsakymas nėra
jokia naujiena. Tik būtų net di-
delė naujiena, jei V.B. ir "kiek-
vienas susipratęs lietuvis..." ma-
nytų, kad priklausęs jaunimas
prie stipriai veikiančių šaulių klubū,
neprisidėtų prie plukdymo to
lietuviškojo laivelio prie Lietuvos
krantū.

Štai tik vien prie Čikagos Šau-
lių Klubo priklausantis jaunimas,
kaip jaunesji šauliai, palyginus
per labai trumpą laiką, suruošė
ne vieną, bet kelioliką kultūrinių

Lietuviai Vokietijoje

Iš apylinkių gyvenimo

MUENCHINAS. — Įvyko me-
tinis apylinkės nariū susirinkimas.
Išrinkta nauja apylinkės valdyba:
kun. Jonas Tautkevičius — pir-
mininku, Vytautas Kristolaitis —
sekretorium ir Petras Česūnas —
kasininku.

BAD SCHWARTAU. — Me-
tiniame apylinkės nariū susirinkime
vienbalsiai perrinkta senoji
apylinkės valdyba ir revizijos ko-
misija. Apylinkei vadovauja Pr.
Liegus.

HANAU. — Gegužės mėn. 6 d.
Hanau lietuviai pagerbė savo mo-
tinas. Pamaldas atlikė ir tai die-
nai atatinamą pamokslą pasakė
t. A. Bernatonis. Minėjimą atida-
re ir šiltai žodžiais motinas pas-
veikino apylinkės valdybos pirm.
A. Survila. Motinos reikšmę šei-
mos ir valstybės gyvenime puikiai
savo kalboje pavaizdavo tėvas A.
Bernatonis. Pabaigai vargo mo-
kykla, vad. Br. Survilienės, atliko
motinos garbei gražū montażū. Mi-
nėjime dalyvavusiomis motinoms
vargu mokyklos mokiniai prisegė
gėlytes. Kenciančios motinos iš-
tremime ir žuvusios dėl visų ge-
rovės buvo pagerbtos atstojimu
ir vienos minutės susikaupimu.

NEUSTADTAS / Holst. — Lan-
kėsi Balfo pirmininkas kan. prof.
dr. Končius ir Balfo įgaliotinis
Vokietijoje Iz. Rugienius. Svečiai
buvo sutikti ir pasveikinti Balfo
įgaliotinio Neustadte p. V. Meje-
rio, o Katalikiū Moterū Dr-jos
narė Rutenbergienė įteikė sve-
čiams gėlių. Prof. Končius davė
daug paaiškinimų apie emigraciją
ir ragino visus, kas tik gali, emi-
gruoti. Be to, informavo apie A-
merikos lietuviū gyvenimą.

VAREL. — Balandžio 27 dien-
ą įvyko apyl. lietuviū visuotinas
susirinkimas. Balsū dauguma se-
niūnu išrinktas K. Vaitukaitis.
Kandidatai: V. Vaškienė, O. Ju-
raitienė ir A. Kristupas. Revizijos
komisijon išrinkti: P. Gerulytė,
St. Motuzas ir Augustas Šiušelis.

VASARIO 16 GIMNAZIJOSJE

Gimnazijos svečiai

Balandžio mėn. 28 d. gimnazi-
ją aplankė Vliko Vyk. Tarybos
pirmininkė A. Devenienė ir Lai-
svosios Lietuvos Komiteto pirmi-
ninkas V. Sidzikauskas.
Svečiai apžiūrėjo patalpas, par-
ką ir susipažino su gimnazijos vei-
kla. Kuklios arbatėlės metu sve-
čius pasveikino gimnazijos direk-
torius dr. Luterskis, įteikdamas

parengimų su tautiniais šokiais,
baletu, dainomis, eilėraščiais ir
pan. Suvaidinta net 7 patriotiški
veikalai. Nupirkti ir paaukoti
Klubui 3 sportiniai šautuvai, gra-
žios ir brangios Amerikos ir Lie-
tuvos tautinės vėliavos, užprenu-
meruota lietuviškoji enciklopedi-
ja ir t. t. Iš jų pačių įsteigtas spor-
to skyrius. Numatoma suorganizuoti
šaulių choras ir orkestras ir pan.
Tą ką, ar jau tokio jauni-
mo nebuvo ir nėra lemta būti
studentais, aukščiau išvardinti
darbai "nublunka" prieš studentų
organizuojamą peticiją? Ar toks
jaunimas savo tokiais darbais jau
nė kiek neprisideda prie to lietu-
viškojo laivelio plukdymo? Apie
tai tegu sprendžia patys skaityto-
jai. O man šiuo kartu tenka pasa-
kyti panašiais p. V.B. žodžiais. —
Tėve ir motina, ar tau nedžiū
gu, kad tavo sūnus ar dukra, ve-
dini Šaulių S-gos ideologijos, pa-
sišventusiai ir ištvėringai dirba
mūsų visų brangios Tėvynės Lie-
tuvos labui ir jos garbei.

Jums tenka didžiausia padėka
ir garbė, kad keliaudami karo au-
drū nuiknotais tremties keliais,
sugebėjote jiems įdiegti tokią ga-
lingą Tėvynės meilę, kurios, anot
Šv. Rašto, nei pragaros vartai ne-
įstengs nugalėti. O p. V.B. pa-
tartina ateity, nusiūmus partinius
akinius, rašyti ne pašiepiančius
apie atsikūrusią Šaulių S-gą strai-
psnius, bet skatinančius, kad kuo
skaitlingiau, ypatingai dar neor-
ganizuotas jaunimas, atstovų į šau-
lių eiles, kur visais atsilgiais jie
ras geriausias sąlygas tapti tinkamais
Lietuvos gynėjais.

kiekvienam gražią gimnazijos mo-
kinių išausť tautinę juostą. V.
Sidzikauskas kalbėjo į mokinius,
prisimindamas savo mokslo laikus
lenkų priešpauodej Vilniaus kra-
ste. A. Devenienė pasidžiaugė, kad
mokiniai gyvena vis dėlto savoje
pastogėje ir ant savos žemės. Abu
svečiai ragino mokinius gerai mo-
kytis ir tapti gerais lietuviais. —
Svečiai žadėjo prisidėti prie ma-
terialinės paramos gimnazijai, kad
jos auklėtiniams būtų sudarytos
saugios mokymosi sąlygos. Sve-
čiai visus mokinius apdovanojo
saldainiais.

Generolo padėka

Amerikiečių armijos Europoje
vyriausio vado štabo generolas A.
C. McAuliffe atsiumė gimnazijai
ir poniai Skeivalienei padėką už
dovanotą lėlę, dėkodamas ir žmo-
nos bei dukters vardu ir pabrėžda-
mas gražią lietuviū mokyklos vei-
klą. Tai būsią jam gražūs pris-
iminimai iš jo tarnybos Vokietijoje
jei laikū.

Kviečiamas paskaitoms

Hesseno Kūno Kultūros Aukš-
toji Mokykla Gruenberge kviečia
gimnazijos kūno kultūros moky-
to. Gailių laikyti paskaitas Vokie-
tijos kūno kultūros mokytojų są-
jungos suvaizavimo metu rugpiū-
čio mėn. temomis: "Krepšinio al-
kščių įrengimas", "Prieauglio la-
vinimas krepšiniui", "Pažangiau-
siųjų žaidėjų atranka ir paruoši-
mas" ir pn.

PLB Vok. "Informacijos".

SKAITYKITE!

Antri metaj Anglijoje cina

TĖVŲ ŽEMĖ

LASO Anglijos Vietininkijos
leidžiamas laikraštis. Išeina kas
3—4 savaitės. Turinys gyvas, įdo-
mus, nušviečias ir tenykštū lietu-
viū gyvenimą. Ilustruotas.
Prenumerata JAV ir Kanadoje
metams — 2½ dol., atskiras nu-
meris — 20 cent.

Adresas: "Tėvų Žemė",

13 Frostic Mansions,

Frostic Place,

London, E. L. England.

LIETUVĖ MOTERIS

Moteryų spauda

Retai kuri tauta savo periodikoje turi leidus žodis moterims, kuri gali ir pati ne tik bendradarbiauti, bet ir savo spaudą leisti bei turėti skyrius ir atskirus priedus. Dar spaudos draudimo metais ir vėliau, jau lietuvių moteris buvo aktyvi dalyvė kovoje su nutautinimu bei pirmoji periodikoje bendradarbiavo. Jau neminint anais laikais ėjusius moterų laikraščius (apie ką bus vėliau atskirai rašoma), kurie suvaidino vieną didžiausių vaidmenų mūsų tautos ir kultūros istorijoje. Ir tremtyje, Vokietijoje, Austrijoje atsidūrus ir vėl moterų bendradarbiauja, o Augsburgio "Žiburiuose" turi atskirą skyrių, kurį redagavo rašyt. Petronelė Orintaitė — Janutienė.

Moterys ir Amerikos lietuvių periodikoje užima žymią vietą, neminint, kad tai tremtinių nuopelnas, bet ir jau devyniolikto šimtmečio pabaigoje, kartu prabyla su pirmuoju lietuvių laikraščiu. Tik vėliau jaučiasi, kad jos nutyla ir prieš keliolika metų ir vėl aktyvios. Net ir savo žurnalą "Moteryų Dirvą" turi. Čia nemini komunistų, kurios leido ir leidžia "Moteryų Balsas" ir kitais vardais. Šių dienų gal ryškiausias "Draugo" priedas "Moteryų gyvenimas", kurį paskutiniu laiku redaguoja Stasė Lapaitė — Semėnienė. Priedas gerai vedamas, įdomiu turiniu, aktualia, gausiai iliustruotas. Išėina kartą mėnesyje. New York'e turi "Darbininkas" atskirą skyrių "Moteryų Pasaulį", kurį gyvai ir įdomiu turiniu redaguoja Monika Draugelytė — Galdikienė. Turi ir "Vienybė", pavadinus "Moteryų Vienybė", kurį paskutiniu laiku įdomiai ir gyvai redaguoja Emilija Maironytė — Čekienė. Bostone "Keleivis" jau seniai turi "Moteryų Skyrių", kurį redaguoja Michelsonienė. Skyrius turiniu nėra pirmaujantis, bet vertas dėmesio, pritaikintas "Keleivio" skaitytojų ideologijai. Turėjo anksčiau moterų skyrių ir "Naujųjų", kurį redagavo Nora Gugienė ir kit., bet nežinia, kodėl panaikintas. Kiti eina Amerikoje laikraščiai pasitenkina tik straipsniais ir dažnai išmarginti moterų pavardėmis.

Kanadoje tik "Tėviškės Žiburiai", eina Toronte, turi skyrių — "Moteryų Žodis", kurį gyvai redaguoja Stasė Prapuolenytė. Šis skyrius turiniu lenkia ir kitus skyrius. Bendradarbiauja ir jaunosios jėgos. Pietų Amerikoje gali pasigirti Argentina, tai "Laikas", turis įdomų skyrių "Moteris ir gyvenimas", kurį anksčiau redagavo Ona Lukšytė — Kairėlienė, o dabar — mokyt. Elzė Diminskienė. Dar turi skyrių ir "Argentinijos Lietuvių Balsas", kurį redaguoja Ona G. Ožinskienė. Abiejų laikraščių skyriai įdomiai, gyvai vedami ir gausiai iliustruoti. Neatsilikia ir Australijos lietuvių spauda, bet daugiausia moterų bendradarbiavimu. Nepamirštinai ir seniausios Amerikoje eina moterų katalikių žurnalas — "Moteryų Dirva", kurį anksčiau, net 25 metus redagavo gabi žurnalistė Sofija Bagdžiūnaitė — Sakalienė. Žurnalas buvo gerai pastatytas ir turiniu ir žurnalistine atžvilgiu. Dabar redaguoja D. Vaikutytė — Murray. Dar kregždė moterų pasaulį, tai Kanadoje leidžiamas Kanados Lietuvių Katalikių Moterų D-jos trimėnesinis žurnalas "Moteris". Redaguoja gabi žurnalistė Stasė Prapuolenytė. Išėina 28—32 psl. Gausiai iliustruotas, geram popierėje. Pradėjo eiti pernai ir išėjo vienas numeris, o šiemet jau du. Bendradarbių tarpe matome: pačią redaktorę, D. Lipičiūtę — Augienę, dr. A. Sidlauskaitę, dr. M. Žilinskienę, U. Gurlkiūtę — Gudienę, O. Bačkienę, A. Mažeikaitę — Tamošaitienę, dail. J. Dobkevičiūtę — Paukštienę, dr. M. Arštikaitytę, O. Bernotaitę ir kit. Žurnalas gerai pastatytas ir kiekvieno numeriu turinys įvairėja. Be įdomių straipsnių, duoda ir grožinės literatūros. Be to, plati pasaulinė apžvalga. Paminėtini ir prieš kelis metus Čikagoje ėję "Šv. Kazimiero Akademijos Aidai", gerai buvę redag-

guojami, įdomiu turiniu, aktualia, gausiai iliustruoti ir gerame popierėje. Redagavo: sesuo M. Perpetua, sesuo M. Ona Marija ir kt. Žurnalas buvo retas ir visų mėgstamas. Bet nežinia kodėl sustojo? Dabar pati Marijos aukš. mokykla leidžia anglų kalba, kuris jokios rolės nesuvaidina, kai kitatautės ieško laikraštį ne turinio, o pigių, demoralizuojančių paveikslukų, kaip sako, serga geltonąja spauda. Taip, mokykloje jos yra šventutėlės, bet už mokyklos ribų — jau laukinės. Taigi, atgaivinti "Šv. Kazimiero Aidai" pasiektų lietuvišką masę, kuri mėgsta spaudą, kai žurnalas buvo gerai pastatytas.

Nepamirškime, kad ir "Atėitis" turi atskirą skyrių, pačių mergaičių redaguojamą. Bet gal daugumai nežinoma, kad Nekalt. Prasiid. Vienuolynas, vadinamas Varg dienės seselės Putname, Conn., nuo 1951 m. liepos mėn. leidžia mergaičių stovyklos laikraštį — "Kibirkštėlės". Tai spaustuvėje spausdinamas 8—16 psl., gausiai iliustruotas ir įdomiu turiniu laikraštis. Redaguoja išrinkta komisija: M. Ankudaitė, E. Marijonaitė, R. Krivickaitė ir kit. Kasčiūtė, K. Škėmaitė, R. Vasyliūmet išėina 4 numeriai. Tam visam vadovauja Motina M. Aloyza ir sesuo M. Augusta.

Kiek palietė moterų periodiką, tik, žinoma, apgraibomis, tenka matyti, kad moteris plačiai išsišakojusi ir jų įnašas didelis, kuris tuo pačiu ir patį laikraštį daro turiniu įvairesnį, gyvesnį. Ir šio laikraščio skiltyse jau nuo pirmojo numerio moterų aktyvūs bendradarbiavimas, duodamos įvairios medžiagos ir turtindamos turinį. Lieka tik džiaugtis ir sveikinti!

Jonė

Paskutinė vasara

Magdalena Vinkšnaitienė

Aš ją kaip deimantą širdy nešioju
Tą vasarą iš tolimų tėviškės

/ laukų.

Matau — pabaly melsvas
/ vasarojus,
Sode — pusnyiai vyšnių žiedų.

Tą vasarą tiek daug sesuo prisėjo
/ rūtų

Ir pridavavo tiek linksmų dainų!
O kai tirpo kaitrioji rugiapūtė,
Rikiavos gubos, kaip minia

/ žmonių.

Paskui baisi audra su viesulais
/ atėjo,

Suklupdė vėtros beržus maldai
/ klaikiai...

Gojų lakštutė giesmę užbaigt
/ nespėjo,

O vanagas lizdus drakė ir paukščių
/ telius vaikė...

Tą vasarą kaip deimantą širdy
/ nešioju —

Paskutinę vasarą su linksmom
/ dainom.

Ar pareisiu takeliu, kur vilnijo
/ vasarojus?

Ar dar prausius ten pievose
/ rasom?

Iš "Metraščių", 1951 m.

Sao Paulo, Brazilija.

— o o o —

Moteryų gyvenime

— Anselma Olga Petraitytė, 18 metų amžiaus, Argentinoje — geriausiai baigė gimnaziją ir gavo mokytojos diplomą, kuri šį ruošinį eina mokytojauti. Petraitytė gimusi Argentinoje, gerai kalba lietuviškai, tautiniai susipratusi ir dalyvauja lietuvių veikloje.

— Milda Sklerevičiūtė, Argentin-

tinėje, laimėjo montonetą, aukso apirankį, laikrodėlį ir visą eilę premijų, kaip geriausia basketbal žaidėja. Dar mokosi Avellanedos gimnazijoje ir pakviesta to miesto Rassing komandon. Vietos spauda mini tą jauną lietuviukę, kaip vieną geriausių mėtėjų.

— Australijoje visų tautų — "naujųjų australų", kaip jie vadinami, moterų grožio konkursą Adelaids mieste laimėjo 20 metų amžiaus lietuviukė Galia Mikeliūnaitė. Konkursą ruošė australų dienraštis "The Sunday Advertiser".

— Argentinoje pagerbta dramos aktorė — režisorė Elena V. Ryselienė, vaidinusi Kaune — Vilkolakyje ir Valst. Teatre, 25 metų scenos darbo proga, Argentinos lietuvių scenoje. Ji Vilkolakyje kartu vaidinusi su filmo aktorius Jokūbo Šerno motina. Jai Argentinos Lietuvių Centras įteikė pergamentą ir aukso medalį.

— Katalikių mergaičių ir moterų "Birutės" draugija Argentinoje, gegužės 26 d. minėjo savo veiklos 25 metų sukaktį. Ta pačia proga buvo minima ir Motinos Diena.

— Montrealyje, Kanadoje, jau keli metai veikia operos solistės Elzbieta Raciborskaitė — Kardelienės vadovaujama Muzikos studija, kuri birželio 3 d. duoda savo mokinių koncertą. Programoje dalyvauja ne vien pianistai, bet ir dainininkai. Studija turi pasisekimą ir daug lanko kitataučių.

— Mūsų žinoma rašytoja Nelė Mazalaitė — Gobienė, gyv. New York'e, atidavė spausdinti naują romaną "Piūties metas".

— Australijoje, Jaunųjų teatrui Sydnejuje vadovauja Saudargienė.

— Gražina Krivickienė, išleidusi savo motinos padainuotas dainas "Dainos", kurios išėjo Vokietijoje 1948 m., ruošia spaudai antrąją dalį.

— Religinio meno parodoje, kuri įvyko kovo mėnesį Čikagoje, dalyvavo ir 8 moterys: J. Dobkevičiūtė — Paukštienė, Bronė Jamelienė, Bronė Lukšaitė, sesuo M. Mercedes, Anelė Pagalytė, Damažkaitė — Tamošaitienė ir Aleksandra Vitkauskaitė — Merkiene, išstačiusios: tapybos, grafikos, vitražo ir architektūros darbus.

— Paryžiuje PLB Krašto Valdybos pirmininku yra Ona Bačkienė.

— Lituanistė Izabelė Matzevičiūtė, Kanadoje, yra Kanados Kultūros Fondo pirmininkė ir "Moteries" redakcijos narys, prižiūrint žurnalo kalbinę pusę.

— Pernai poetė Uršulė Gurlkiūtė — Gudienė, išleidusi savo eilėraščių rinkinį "Žaibai", ruošia spaudai ir savo visus raštus, net ir scenos vaidelius, kurie bus išėję 1916 m. ir turėjo gerą pasisekimą lietuviškoje scenoje. — Poetė U. Gugienė, jauna atvykusi Amerikon, dar prieš pirmąjį karą, ir plačiai spaudoje bendradarbiavusi ir šiaip dirbusi organizacijose.

— Kaune įsisteigusi karininkų žmonų draugija "Birutė", atskūrusi tremtyje — Amerikoje, šiemet minėjo savo veiklos 30 metų sukaktį. Draugijai vadovauja energinga pirmininkė Zofija Tyruolytė Oželienė.

— Gabi žurnalistė publicistė, ilgametė "Draugo" redaktorė dr. Ona Labanauskaitė, šiemet balandžio 1 d. iš redakcijos pasitraukė ir išvyko Kanadon. Ruošia spaudai savo atsiminimus apie rašytoją Mariją Pečkauskaitę — Šatrijos Raganą.

SLA Seimas Detroite

Detroit, Mich., SLA 49-tas ir 70 metų sukaktuvinis seimas šiais metais įvyks Detroite. Prsidės liepos mėn. 2 d. ir tęsis iki bus užbaigti visi seimą liečią reikalai. Posėdžiai vyks Hotel Statler, — miesto centre. Liepos 3 dieną, tame pačiame viešbutyje, nuoširdžioje visų atstovų šeimoje, įvyks bankietas, menine programa ir žymi asmenų kalbomis. Liepos 4 dieną — gražia programa, gegu-

Truputis iš anų laikų

LIETUVIŠKOJI DAINA IR GIESMĖ MAŽOJOJE LIETUVOJE

— Lietuviškoji daina svetimtaučiuose seniai pažįstama. XVII amž. vokiečių rašyt. Lessingas savo laiškuose apie naują literatūrą (1759 m.) su entuziazmu mini lietuviškas dainas, paduodamas net ir pavyzdžius. Herderis savo "Stimmen der Völker" 1778—79 met.) mini apie lietuvių dainas, vienas gražiausių ir būdingiausių. Ir pats didysis vokiečių poetas Goethe, net vieną lietuvišką dainą "Aš atsisakiau savo močiutei", panaudoja savo poezijoje.

XIX amž. pradžioje savąją dainą susirūpinta ir savame krašte. Mažosios Lietuvos rašyt. L. J. Reza jau 1809 ir 1825 m. išleido savo eilėraščių "Prutena arba prūsų dainos" I ir II dalyse, panaudoja lietuviškas dainas, net ir jas charakterizuodamas. Bet ypač 1825 m., antrojo daly, rinkiny — "Dainos der litauische Volkslieder", duoda ir vokiškame vertime palyginimus. Čia įeina ir be teksto septynių dainų melodijos. Gražiai lietuvišką dainą propaguoja garsūs anų metų dainų mylėtojai: Tilžėje, gimnazijos mokytojas — Gisevius ir Pilupėnuose, Stalupėnų apskr. — Budrius. Šie yra daug surinkę dainų ir su melodijomis ir idėję 1846 m. ir vėliau žurnale "Neue Preussische Provinzialblätter". Minimas Budrius kilęs iš Gastų, Pakalnės apskr., lietuvių, bet nėra daugiau apie jį žinių ir nežinia, ką jis yra nuveikęs lietuviuose, bet tik kad rinkęs dainas. Gisevius, vokiečių kilmės, bet daug kovojęs dėl lietuvių kalbos teisių mokyklose, net ir kėlėsi į patį karalių. Jis ir dainų tik rinko, bet ir pats harmo-

nizavęs keturiais balsais ir jo vedamas Tilžėje choras dainavęs. Dar galima paminėti ir kitus, kurie mokslo reikalais buvo susidomėję lietuviška daina ir patys rinko bei leido. Tai buvo Karaliaučiaus universiteto prof. Peter von Bohlen, lietuvių kalbos ir senovės tyrinėtojai: Nesselmann, Schleicher, Leskien, Brugmann ir kiti. Ir ne keliolika, bet keliasdešimt mokslininkų. Nepamirštinai Tilžės rektorius Chr. Barch, iš savo ir kitų mokslininkų surinktų dainų sudarė dviejų tomų dainyną, kur įeina 392 dainos su tekstais ir melodijomis, net ir vokiškas vertimas. Jas išleido Tilžėje "Litauische Literarische Gesellschaft", 1886 ir 1889 m.

Čia paminėta lietuviškoji daina Mažajoje Lietuvoje, bet ir bažnytinė giesmė nebuvo užmiršta ir tik deka kunigų, kurių dalis buvo vokiečiai. XVI amž. pradžioje turime Rapagelionio vertimus. Ir tas lietuviškas, nors dalis vertimų, giesmynas išaugo per 700 giesmių. Besiplečiant Mažojai Lietuvoj pietumui, atsirado iš sakytojų ir jų pasekėjų daugiau dvasinio turinio giesmių, bet originalių ir jos buvo išleistos "Evangeliški psalmiai" vardu, rinkinyje apie 400 giesmių. Daugumoj giesmių melodijos originalios. Buvo giedama mokyklose ir bažnyčiose, pritariant vargonams, bet ir šiaip namuose, dvasiniam susikaupimui. Svetimos giesmių melodijos pasisklido po Zalcburgo imigracijos, pradant veikti surinkimams. Tas daugiausia vykdavo be bažnytinųjų pamaldų, kai žmonės susirinkdavo pasiklausyti žo-

Visi lietuviai remia Dainų Šventę

Dainų šventės Komit. pranešimas

Esame didžiosios Dainų Šventės išvakarėse. Visų chorų vidiniame gyvenime šiuo metu vyksta pats didžiausias darbas — galutinis paruošimas dainų. Dainų šventės dirigentai jau pradėjo chorų vizitacijas. Likęs laikas yra skiriamas atbaigti visiems paruošiamiesiems darbams, kurie būtina reikalingi Šventės pasisekimui. Sudaryta Finansų Komisija, kuri rūpinasi pinigų telkimu šventės reikalams. Finansų Komisijos pirmininkas yra bankininkas JONAS PAKEL, nariais — A. Gintneris, K. Kasakaitis, A. Krutulis, J. Putrimas, E. Slavinskas ir V. Šimkus.

Dainų Šventei įvykdyti reikalinga didžiulė suma pinigų — per 16.000 dolerių. Todėl kreipiamės į visus lietuvius, kuriems rūpi lietuviškos dainos likimas JAV ir Kanadoje, prisidėti savo aukomis prie šios Šventės įgyvendinimo. Nors ir mažutė auka, bet ji įgalina atlikti sunkius uždavinius. Pinigų galima siųsti Dainų Šventės einamojį sąskaiton šiuo adresu: JAV ir KANADOS Lietuvių Dainų Šventės Komitetas Acc. Nr. 15043, Chicago Savings and Loan Association, 6234 So. Western A., Chicago, Ill.

Chorų nariai, turį aukų lapus, prašomi paskubinti rinkti aukas.

Aukų lapus reikia grąžinti Finansų Komisijos sekretoriaus adresu: Mr. K. Kasakaitis, 4719 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill.

Aukų rinkėjai ipareigojami tuo juo pranešti Komitetui tu asmenų pavardes, kurie aukoj didesnes sumas Šventės reikalams. Aukotojų vardai bus paskelbti ir Dainų Šventės leidinyje.

Jau atspausdinti ir platinami Dainų Šventės bilietai. Visos vietos yra rezervuotos. Norintieji įsigyti geresnius bilietus, prašomi nedelsiant užsisakyti sau patinkamas vietas. Užsakant bilietus paštu iš anksto, reikia kartu siųsti ir pinigų bilietų tvarkytojos adresu: Mrs. J. Putrimas, 6600 So. Laflin Ave., Chicago 36, Ill. Pinigų reikia siųsti čekiais, įrašant "JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės Komitetas".

Pastaba: bilietai užsisiųsiams JAV ir Kanadoje bus išsiųsti paštu.

Daugelis chorų jau atsiuntė savo fotografijas ir aprašymus Dainų Šventės leidiniui, bet yra dar dalis atsilikusių. Juos prašome paskubinti prisųsti visą reikalingą medžiagą: J. Kreivenas, 1602 So. 48 Ct., Cicero 50, Ill.

Visą lietuviškąją visuomenę JAV ir Kanadoje prašome gausiai paremti savo chorus, vykstančius į Dainų Šventę. Jie tokios para-

džio sakytojų — pamokslininkų pamokslų, pajavairindavo giesmėmis. Svetima įtaka greit plito. Bet lietuvis iš prigimties mėgsta duoti ir savo originalumo, tai ir kūrėsi lietuviškos melodijos, jei ir buvo verstinė giesmė. Mėgdavo duoti ir tekstą ir melodiją originalę, lietuvišką. Jei ir perrimtos vokiškos melodijos, bet jos įgavo savotišką charakterį. Iš prigimties pas lietuvių svetimtaučiai neilgai tetveria, ypač jis jaučia nuobodumą, šurkštumą. Tokiu būdu ir įnešė jis savotiškumo, originalumo. Net ir anuometinis Tilžės vysk. Hoffheinzas rašo: "nelyginant gvardijos kariai parado aikštėje lygiais žingsniais ir lygiu tempu maršuoja". Taip jis lietuvius apibūdina, taip ir giesmėje duoda savą, lietuvišką įtaką. Minimo vyskupo buvo surinkta 115 giesmių melodijų ir 1894 m. Tilžės Literatūros draugijos išleistas ir jas naujai keturiems balsams harmonizavo muzikos direktorius Wolff, vokietis. Bet galima pasakyti, kad kiek ir pagavo lietuvių charakterį.

Lietuviškoji daina ir giesmė ten neišnyko, bet ji sustiprėjo, kai Vydūnas ėmė vadovauti ir visame krašte steigėsi choral, kurie ir buvo savos rūšies lietuviškos tvirtovės ir vokiečiai negalėjo įveikti. Mažoji Lietuva, nors ir buvo 700 metų vokiečių pavergta, bet ji buvo atspari ir išlaikė ne tik kalbą, dainą, papročius, bet ir charakterį ir liko ta pati lietuviška pavarde, vietovardžiai, kaimų vardai, kapinėse paminklų užrašai, net ir Karaliaučiaus kapinėse, jau nekaltant apie Pilkalnius, Goldape, Vėluvą ir tolimesnes pietuose bei vakaruose vietas.

Jn. Vdls

mos tikrai yra užsitarnavę.

Prašome į šias informacijas chorų ir visos lietuviškosios visuomenės atkreipti rimtą dėmesį.

Teskamba dainos už laisvą Lietuvą!

JAV ir Kanados

Lietuvių Dainų

Šventės Komitetas.

VYTAUTO PETRAUSKO

namo patalpose įsikūrė Dainų Šventės komitetas savo būstinę, iš kurios yra teikiamos visos informacijos šventės reikalais. Šia patalpa V. Petrauskas leido naudotis nemokamai, neimdamas atlyginimo nei už šviesą, kambarį, neskaitytą kitų duotų patogumų. V. Petrauskas plačiai žinomas kon traktorius, turis didelį pasisekimą ne vien lietuvių, bet ir kitataučių tarpe. Suprasdamas nelengvas kultūrinio darbo sąlygas ir įvertindamas lietuviškos dainos reikšmę mūsų tautiniam išsilikimui, jis ir Dainų Šventės komiteto pastangas gerai suprato, tad ir jo palankumas tiems reikalams yra didžiai vertintinas. Jis priklauso Standard Builders bendrovei ir veda plačią namų statybą Čikagoje ir apylinkėse. Jo adresas, kur ir Dainų šventės būstinė, yra — 2523 W. 69 St., Chicago 29, Ill., o telefonas: PR 8-3792.

Alicės Stephens mergaičių ansamblis, dalyvaus Dainų Šventėje. Dešinėje prie pianino stovi Alicės Stephens.

ČIKAGA

Pasisekę piniginis vajus

1956 m. gegužės 27 d., Balso, Marquette Parko 5 skyrius, prie Gim. P. Sv. parapijos bažnyčios, vykdė piniginį vajų, Europoje likusiems lietuviams sušelpiti, ir duosnūs marketpartiečiai suaukojo 1049 dol.

Balso, Marquette Parko 5 skyr. valdyba nuoširdžią padėką reiškia gerb. klebonui kan. J. Paškauksui, kuris visokeriopa remė vajų, o nuoširdžiausią padėką reiškia duosnūs marketpartiečiams už aukas.

Jeigu kas iš aukotojų, dėl kurios nors priežasties negalėjo atvykti į bažnyčią ir įteikti savo auką, ją dar gali atiduoti Antano Kartano vaistinėje 2458 W. 69 gt., p. Šimkevičiūtės krautuvėje — "Marginiai" 2511 W. 69 gt. ir p. J. Janušaičio maisto krautuvėje 2515 W. 69 gt. Jie išduos ir pakvitavimus už aukas.

Taip pat 5 skyriaus valdyba iš anksto nuoširdžiai dėkoja ir tiems, kurie dar savo auką atiduos nurodytose vietose.

Dainų Šventės K - to būstinė

Dainų Šventės Komitetas, norėdamas palengvinti savo tautiečiams susizninti visais šventę liečiančiais reikalais, įrengė savo būstinę, iš kurios yra teikiama visos informacijos. Būstinės adresas yra: 2523 W. 69 St., Chicago 29, Ill. Šiuo adresu galima kreiptis visais Dainų Šventę rūpimais klausimais raštu, žodžiu ar telefonu. Būstinės telefonas yra: PROspect 8-5952. Būstinės darbo valandos yra pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro, o trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Todėl nuo dabar visais tais reikalais prašoma kreiptis augščiau nurodytu adresu.

Vytautas Radzius yra Dainų Šventės administratorius. Jį tais reikalais galima pasiekti kasdien telefonu: PR 8-5952, nes nuo dabar jis tvarkys visus Dainų Šventės reikalus. Dainų Šventės būstinės adresas yra: 2523 W. 69 St., Chicago 29, Ill.

Nora Gugienė, žinoma visuomeninė visoje Amerikoje, pati negalėdama labai aktyviai prisidėti prie Dainų Šventės surengimo darbų, nors ir priklausė Spaudos komisijai, Šventės reikalams paaukojo 25 dol. auką. Ji anksčiau yra pasižymėjusi lietuvių chorų veikloje, pati juose dainuodama, organizuodama ir diriguodama. Šiuo metu ji aktyviai dirba SLA organizacijos naudai.

Sigma Epsilon Theta Sorority yra pažadėjusi visokeriopa paramą Dainų Šventės Komitetui. Ši organizacija yra būdinga tuo, kad ji teturi tik 13 narių — visos Amerikos lietuvaitės, kai kurios jau antros ar trečios kartos. Ši organizacija iš savo kuklios kasos paskyrė Dainų Šventės reikalams 15 dol. auką. Organizacijos pirmininkė yra Juzė Milerytė.

Toronto SLA kuopa Kanadoje, atsielpdama į Dainų Šventės Komiteto prašymą aukoti šiam didžiajam tikslui ir įvertindama jo svarbumą tautiniam mūsų reikalui, paskyrė 25 dol. auką.

Mes esame painformuoti, kad raudonasis propagandos lapas "Už Grijimą į Tėvynę", kurį gauna kai kurie lietuviai, yra juodajam sąrašė. Gaunantieji jį gali ir turėti grąžinti Paštui, perbraukiant adresą ir užrašant žodį Refused. Paštas turi būdus, kaip su tokiais šlamštais pasielgti.

LIETUVOS KONSULATO JIEŠKOJIMAI

Bagurevičia Stasys iš Gudiškės kaimo, Luokės valsčiaus, Telšių apskr.

Daubaras Juozas iš Boblaukio kaimo, Alvito valsčiaus.

Eidukevičiai Jonas ir Petras iš Oškabalių kaimo, Bartininkų val., atvykę į JAV prieš 1914 m.

Grigalaukas Jonas iš Paluknės kaimo, Skuodo par., Kretingos apskr.

Huabner Justina, gyvenanti — Archer, Chicagoje.

Dr. Jakimavičius Pranas, Antano sūnus, gyvenęs Washingtone.

Jonikas Juozas iš Reksčių kaimo, Tauragės valsč. ir apskr.

Keserauskas Augustas, Juozo sūnus.

Pultinavičienės — Eidukevičiūtės Onos (mirusios) 2 dukterys ir sūnus.

Sedauskas Klemensas iš Reksčių kaimo, Tauragės valsč. ir apskr.

Jieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliiepti.

LIETUVOS KONSULATAS

6147 So. Artesian Ave. Chicago 29, Ill.

Telef.: REmpublic 7-8334.

BILLETAI Į DAINŲ ŠVENTĘ

Dainų Šventės bilietai Čikagoje gaunami šiose vietose:

Marquette Parke — pas A. Krutulį, drabužių valykloje, 2449 W. 69 St.;

Brighton Parke — S. Penčylos krautuvėje, 4501 So. Talman Av.;

Bridgeporte — J. Karvelio prekyboje, 3322 So. Halsted St.;

Town of Lake — N. Zajačiausko krautuvėje, 4551 So. Hermitage Ave.;

Roselande — Rose Room restorane, 10758 So. Michigan Ave.

Visos vietos yra numeruotos. Bilietų kainos: 4, 3, 2, 1,50 dol.

Ne Čikagoje gyvenę lietuviai, bilietus gali užsisakyti paštu pas Mrs. J. Putrimas, 6600 So. Laffin Ave., Chicago, Ill. Užsakant bilietus paštu, reikia siūsti ir piniginių orderių kartu.

Dr. J. RAMUNIS —

Naujas iš jaunesniųjų daktarų, kaip gydytojas, dirbęs apie metus laiko Čikagoje (Internšip Alexian Brothers Hospital), dabar paimtas į Dėdės Samo tarnybą. Jo tarnyba įdomi: baigti specialę aukštojo ir greitojo pilotazo medicinos mokyklą. Aukštuoju pilotazu skaitoma atliekami žmogaus veiksmai maždaug 15 kilometrų aukštyje, skrendant apie 700 kilometrų per valandą. Prie tokio aukščio ir greičio medicinos mokslui atsirado galimybės naujų problemų. — Baigusieji tą mokyklą ("School of Aviation Medicine"), berods bus nuolatinės tarnybos. Taigi, savųjų tautiečių tarpe turėsime visokių specialistų. Dr. J. Ramuniui linkime sėkmės ir ištvermės. Kalbamos mokyklos studentai

yra įvaltraus amžiaus ir skirtingų tautų. Studentai yra ne mažesnio kaip kapitono laipsnio. Čia atvyksta pasimokyti šio įdomaus kokslo iš visų pasaulio kraštų, kaip tai: Turkijos, Olandijos, Norvegijos, Pietų Afrikos Unijos, Kanados, Indonezijos, Viet-Namo, Jugoslavijos, Japonijos, na, o dabar ir iš Lietuvos. P. J.

Nauji savininkai

Dr. A. Narbutas, "L. L." skaitytojas ir bičiulis, persikėlė gyventi į nuosavus namus 7355 So. Albany Ave., Chicago 29.

Balys Brazdžionis, televizijos ir radijo mechanikas, taip pat "L. L." skaitytojas, persikėlė į nuosavus namus — 2646 W. 71 Str.

Adolfas Švažas, "Laisv. Lietuvos" skaitytojas, persikėlė į nuosavus namus — 7241 So. Albany Ave., Chicago 29, Ill.

Aplink Detroitą

VASARVIETĖ "NIDA"

Vasarvietė "Nida" randasi ramioje, gražioje vietoje prie Lobdell ežero, 55 mylios nuo Detroito. Žuvingas ežeras, gera maudynė, tinkama vieta vasarajimui bei savaitgalių praleidimui. Jau laikas užsisakyti vasarnamius bei kambarius atostogoms. Priimami ir viengungiai su maistu, o nuo birželio 15-tos ir mokyklinio amžiaus mergaitės, kurios čia ne tik galės gerai pailsėti, bet ir skautišku metodu bus auklėjamos lietuviškoje dvasioje. Suinteresuoti prašoma rašyti Kodačiams, "Nida", Linden, Mich., arba skambinti: Linden 14 F 23.

IŠ NEW YORKO LIETUVIŲ VEIKLOS NAUJA PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO LAIDA

Kaip New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkas Juozas Ginkus praneša, kad New Yorko Prekybos Rūmų Vadovybė yra nutarusi išleisti Naują Pasaulio Lietuvių Žinyno laidą. Ją intensyviai ruošia A. Šimutis.

Naujoji laida bus paruošta — dviem kalbom: lietuviškai ir angliškai, platokas skyrius angliškai apie lietuvių tautą, Lietuvos istoriją, kultūrą, meną, literatūrą, bolševikų okupaciją ir išlaisvinimo pastangas. Jame taip pat tilps išsamus kitom kalbom apie Lietuvą knygų sąrašas. Be to, naujoje laidoje, be kultūrininkų, esą tilps

"Tiesa, iš baudžiavų sugrįžo mūsų / maža, bet ten, — už mūs pečių, — / kolonos brolių: nuo Žalgirio, nuo Sibiro, / Giedraičių ir Kaukazo — pasėty griaučių maršai grūdina / lig šiolei..."

Jonas Graičiūnas

ĮVAIRŲS PATAISYMAI IR DAŽYMAS

NAUJŲ NAMŲ STATYBA

LIUDAS TAUJENIS

6828 S. Maplewood Ave.

Tel.: HE. 4-5848

ir profesionalų sąrašai, kaip tai: advokatų, juristų, medicinos gydytojų, dantų gydytojų, neužmirštant visuomenininkų ir biznierių.

Yra kviečiami kultūrininkai, profesionalai ir biznieriai prisidėti, kad Žinynas išeitų kiek galima pilnesnis.

Žinias siūsti redaktorius adresu: A. Šimutis, 41 W. 82 Str., New York 24, N. Y.

Vakarų Vokietija

PLLS Aušros Tunto dešimtmetis

Šiemet sukanka dešimt metų nuo Aušros tunto įsteigimo Seedorfe, Vokietijoje. Šią sukaktį Tuntas atšventė gegužės 6 d. minėjimu Vasario 16 Gimnazijoje. Į minėjimą pakvietė ir amerikiečių bei vokiečių skautus ir skaites, kurių atsilankė apie 100.

Minėjimas buvo atidarytas Vasario 16 Gimnazijos parke. Visiems vienietams išsiriškiavus, buvo sukabėta malda ir PLLS Aušros Tunto tutininkas T. Gailius trumpa kalba pasveikino svečius, linkėdamas, kad šitas tarptautinis bendradarbiavimas toliau klestėtų. Po piet jaunesnieji ir vyresnieji skautai bei skautės skautiškoje varžybose ir žaidimuose galėjo parodyti savo sugebėjimus ir išsilavinimą. Tuntas buvo įrengęs svečiams parodinę stovyklą su tautiniais papuošimais ir lietuviškuoju kryžium, o skautės surengė rankdarbių parodėlę.

Po bendros vakarienės įvyko iškilmingas vėliavos nuleidimas. Šia proga išsiriškiavus Tuntui ir svečiams, sktn. A. Venclauskas Vokietijos rajono vardu pasveikino Aušros Tuntą, linkėdamas Tuntui ištvermės toliau tęsti skautišką darbą ir pasidžiaugė gražiais Tunto laimėjimais.

Vakare įvyko lauzas, kurio metu amerikiečių, vokiečių ir lietuvių skautai ir skautės savo dainomis ir linksmais pasirodymais džiugo gausiai susirinkusius iš visos apylinkės svečius. Viso minėjimo metu jautėsi nuosirdi tarptautinio draugavimo dvasia ir gera nuotaka. Laužui gestant, visi sustojo dideliu ratu ir atsiveikino giesme: "Ateina naktis..."

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd. Chicago 29, Ill. Telef.: GRovehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tarti ir planus. Atlieka įvairius remonto darbus.

JAUKIAI

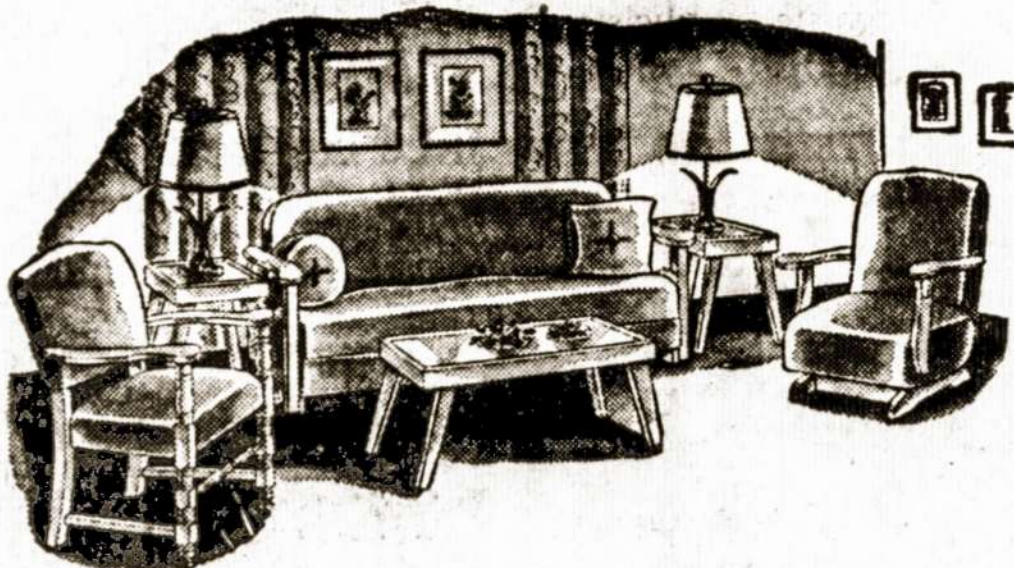
"BALEISI

VAKARĄ

CICERO UŽEIGOJE

LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITĮ. Čia be gardžių gėrimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų: 4920 West 14th Str., Cicero 50, Illinois. Telef.: TOWnhall 3-9601

Moderniausius baldus, naujausius televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-1 St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGU METŲ PATYRIMAS — FIGŪS SAŽINGAS PATARNAVIMAS — NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMU, IRANKIAI KAIP FATYS SUNKVEZIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill. Tel.: WALbrook 5-9209

Didelis pasirinkimas įvairių vietos ir užsienio firmų LAIKRODŽIŲ IR BRANGENYBIŲ

Sažiningas taisyimas už žemas kainas.

Mes rekomenduojame "EGLIN" laikrodžius.

A. R. JUNEVIČIUS ir SŪNUS,

YA. 7-8266 3317 So. Halsted St.

Pasakose apskatinėjama ir dainosė apdainuota

Karčiama ružava--Meister Brau Tavern

Dabar randasi ne Krekenavoje, bet Brighton Parke, 2532 West 47 Street. — Kviečia atsilankyti —

Sav. O. A. JOMANTAI. Tel.: VI. 7-2429.

ARS-FOTO STUDIJA

3210 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas.

Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus. Aprūpina gera filmine medžiaga.

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicagos kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera aprauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.

Telefonas: FRontier 6-1882.

27 metai patyrimo siuvice

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3218 W. 38 St., Chicago, Ill. Telef.: YARd 7-6035

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tada, kai prekių užpirkimas vykdomas pagal tam tikrą planą. Tokį planą žino ir sėkmingai praktikuoja

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. HALSTED ST.

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS ir vaikams drabužių ir baltinių, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir visų PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

AUTO TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Fire-tone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136

M. CESAS, patyrys automobilių specialistas

AUTOMOBILIŲ TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS

Sinclair gazolinas

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. — Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

Garažo tel: REmpublic 7-9842 Namų: WALbrook 5-5934

2641 West 71 Street

LIUDĖSIO VALANDOJ

MAŽEIKA & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6345 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia REpublic 7-9000 — 7-9001 Automobiliams vieta

Tiema, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime kopyčia artčiau Jūsų namų.

KĄ JIE DIRBA

Dėl įventės, pereitą savaitę laikraštis neišėjo.

GERB. SKAITYTOJAI,

Dėl laiko stokos, administracija ne visada gali laiku pranešti Tamstoms apie prenumeratos pabaigą. Prie šio arba artimiausių numerių Jūsų adresu pažymėta data, reikiama prenumeratos pabaigą arba siuntinėjimo pradžią susipažinimui.

Norėdami sutaupyti laiką ir sumažinti "L.L." išlaidas, labai prašome Tamstas artimu laiku prenumeratas pratęsti be atskiro pranešimo. Ta proga prašome prisijusti besidomujančių "L.L." adresų, kad galėtume pasiūstyti susipažinimui. Nuosirdūs Tamstoms linkėjimai.

Administracija

Dr. A. Rukša

Per Kultūros dienas, suruoštas š. m. gegužės 19—21 d. d. Hüstenfelde, laikė įdomią ir gilia paskaitą apie Virgilijų ir "Eneidę". Mokinė Mansytė artistiška padeklamavo ištraukų iš "Eneidės". — Pažymėtina, kad dr. A. Rukša ši veikalą yra išvertęs į lietuvių kalbą. Būtų gerai, kad kuri nors leidykla ši veikalą išleistų.

Memmingeno choras

Kultūros dienose gražiai pasirodė Memmingeno choras, vad. muz. M. Budriūno. — Ypatinai choras gražiai interpretuoja liaudies dainas: "Sėdžiū prie lango", "Stikliukėlis", etc.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS

VIII tomas jau išspausdintas, rišamas ir netrukus bus pradėtas siuntinėti prenumeratoriams, o IX tomas jau renkamasis. Baigiamas spausdinti ir enciklopedinis Lietuvos žemėlapis, kuris išeis po 3—4 savaitių. Jei iš Illinois valstybėje gyvenančių prenumeratorių būtų kas pakeitę savo gyv. vietas ar ligi šiol dar negavę VII t., prašomi apie tai skubiai pranešti LE atstovybei šiuo adresu: Domas Velička, 7838 So. Green St., Chicago 20, Ill. Tel. Vincennes 6-7624.

Vytautas Sederavičius

Omahos lietuvių scenos mėgėjų tarpe vaidintojas, kuris atliko žymiausių vaidmenį G. Veličkos pjesėje "Minija vėl išsiliejo", kuri buvo statoma birželio mėn. 2—3 d. d. Čikagoje, Lietuvių Auditorijoje. Vyt. Sederavičius, Lietuvos armijos karininkas. Kilęs iš Panemunės — Zapyškio. Giminės knygnešiai: Eimačiai ir J. Žiti-nevičius.

Pranas Totilas

Lietuvos armijos karininkas, gyv. Omahoje, Nebr., vienas žymesnių vietos veikėjų kultūrininkų, kilimo panemunietis — tarp Raudonės ir Skirsnemunės, aktyvus Omahos lietuvių scenos mėgėjų trupės narys. — Pjesei "Minija vėl išsiliejo", kuri buvo statoma birželio mėn. 2—3 d. d. Čikagoje, padarė dekoraciją.

Lietuviai įveikė latvius

Pereitą šeštadienį — gegužės 26 d., Marquette Parko aikštėje Čikagos Lietuvių Futbolo Klubo "Vainutas" futbolo komanda savo pirmose rungtynėse prieš vietos latvių "Stars" vienuoliką pelnė pergalę, ją įveikdama 4:1. Lietuvių naudai įvarčius pasiekė: Jakėtas — 2, Linartas — 1, Libus — 1. Be jų, už lietuvių komandą žaidė: Jurksaitis, Malinauskas, Povilaitis, Blandis, Martinkus, Rekėtis, Stulga, Saდაuskas ir Omilijonas.

Šį kartą mūsų futbolininkams reikėjo žaisti šlapioje aikštėje, nes bemaž visą rungtynių laiką juos lydėjo smarkokas lietus, tačiau, nežūrint to, jie sukovoję visai gražiai. Latvių komanda, kuri jau antrus metus žaidžia "National Soccer" lygos II div. šiaurinėje grupėje, buvo bejėgė mūsikiams stipriau pasipriešinti ir juos nuo didesnio pralaimėjimo išgelbėjo nemažą laimę turėjęs jų var-tininkas.

LIETUVIŲ ŠASKRYDŽIO VAŠINGTONE REIKALU

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, susipažinusi su š. m. birželio mėn. 16 ir 17 d. Vašingtone įvykstančio Lietuvių Šaskrydžio programa, rado, kad ten bus reprezentuojama lietuviška daina ir menas, kurį stebės ne vien tik lietuviai, bet ir aukšti Jungtinių Amerikos Valstybių pa-reigūnai.

Į Vašingtoną dabar nukreiptos viso pasaulio akys. Vašingtone randasi tiek aukščiausi JAV valdininkai, tiek senatoriai bei kongresmanai, tiek ir užsienio valstybių atstovai. Ten mes turime progą per lietuvišką dainą ir meną bei per lietuvišką kultūrą palenkėti juos savo pusėn — galime įsigyti didelių, garbingų ir įtakingų draugų savajam kraštui, kurių mums niekad nebus per daug.

Todėl Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, turėdama galvoje kultūrinis Lietuvių Šaskrydžio Vašingtone tikslus ir norėdama pabrėžti, kad tai yra visų lietuvių bendras reikalas, jam pritaria ir ragina visus detroitiečius jį paremti.

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės Valdyba

Kun. A. Keleris

Vienam mėnesiui iš Vokietijos nuvyko į Angliją, kur lietuvių evangelikų tarpe gausins lietuviųbę.

Simonaitis

Vokietijos Krašto Valdybos vicepirmininkas. Šiuo metu pavaduoja pirm. Pr. Zundę, kuris ruošiasi emigruoti į JAV, o vėliau iš ten grįžti į Vokietiją tarnauti — Free Europe.

Klubo valdyba SPORTININKŲ PADĖKA

Čikagos Lietuvių Futbolo Klubas "Vainutas" reikią nuosirdią padėką visiems, prisidėjusiems prie jo ruošto vakaro, įvykusio gegužės mėn. 19 d. Lietuvių Auditorijoje.

Čia ypatinga padėka priklauso: Alice Stephens trio dainininkėms, Jūros skautų taut. šokių grupei, Lietuvių Auditorijos šeiminkiniui J. Malioriui, Blankų šeimai, Malinauskienei, lietuviškiems laikraščiams, radijo valandėlėms ir visiems kitiems, parodžiusiems daug šilumo šio vakaro rengime ir pravedime.

LFK. "Vainutas" valdyba

Čikagos Šaulių Klubas

Suruoštas balius 1956 m. gegužės 26 d. Lietuvių Auditorijoje, sutraukė gražų būrį šaulių ir svečių. Buvo suvaidinta 3 veiksmų scenos vaizdelis "Bus audra".

Vaidino Šaulių Klubas Meno Ratelio nariai. Pats veikalėlis savo turiniu yra aktualus ir įdomus, tik gal per platus laiko tarpas norėta atvaizduoti ir dėl šios priežasties autoriui nepavyko pilniau išsemti tų vaizdų, kurie buvo parodyti. Dėl šios priežasties ir vaidintojams kaip ir nebuvo laiko ir roles pilniau įsigyventi ir jautėsi per didelis skubėjimas. Bet nežiūrėti šiu trūkumų, žiūrovai buvo nukelti į Lietuvos aplinką ir nevienas, dabar nepriklausą šaulių klubui, pasijuto esąs šauliu.

Sausio mėn. KARYS pradėjo spausdinti graikų klasiko Ksenofono:

"DEŠIMTIS TUKSTANČIŲ ŽYGIS"

Užsisakykite KARĮ nedelsdami (metams tik \$ 5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Sekančią dieną po vestuvių — žmogus pasijunta septyniais metais vyresniu. Bacon.

BALFO GEGUŽINĖ SIBIRO LIETUVIAMS SELPTI

ŠI SEKMADIENĮ, BIRŽELIO 10 D. GRAŽIAJAME BUČO DARŽE, WILLOW SPRINGS, ILL., ĮVYKS GEGUŽINĖ SU LINKSMA PROGRAMA, PASIRODYS BALFO TOWN OF LAKE SKYRIAUS NARIŲ, SUVAIDINAMI 1 VEIKSMO VAIZDELĮ "STOVYKLA PARKE", AUTORIS IR REŽ. ANATOLIUS LEKEČINSKAS.

Bus patiekti 3 klausimai iš Lietuvos istorijos, į kuriuos atsakius, bus skiriamos 3 pinigines premijos: \$30, \$15 ir \$10. — Programas vadovaus žurn. Vytautas Kasniūnas. Šokiams gros K. Siliūno orkestras. Veiks bufetas ir valgykla. Atsilankiusieji į gegužinę turės progos laimėti daug vertingų dovanų — 1000 dolerių vertės.

Nuo autobuso sustojimo vietos — Archer Ave. ir 83-čio kelio kursuos kelios mašinos, kurios nuveš į gegužinę nemokamai. Kviečiame Čikagos ir apylinkių lietuviškąją visuomenę gegužinėje skaitlingai dalyvauti.

Gegužinės metu kalbės Sibiro tremties lietuvis

Leonas LAVICKAS

ilgus metus išbuvęs tenykštėse koncentracijos stovyklose ir neseniai iš jų ištrūkęs.

VLADAS VAITEKŪNAS

DAŽYTOJAS — DEKORATORIUS

Dažome naujus ir senus namus iš oro ir iš vidaus.

Be to, dažome bažnyčias, sales, restoranus ir kt.

Turime visas apraudas. Skambinti: Bishop 7-4035.

Adr.: 1522 W. 51 St., Chicago 9, Illinois.

WALTER KLASH'S
Town of Lake Utilities
 EASY TERMS TV SERVICE
 FURNITURE • CARPETING • APPLIANCES • TELEVISION
 1800-02 W. 47th St. (Corner of Wood) Phone LA 3-7771, 2, 3, 4

Ben Star
 QUALITY FASHIONS
 Chicago's Smartest Styles for Men and Women
 4630-32 S. ASHLAND AVE. Yards 7-3900
 Open Mon. & Thurs. Noon 'til 9 P.M.; Other days 9:30 to 5:30
KREIPKITEŠE PAS LIETUVIŲ PARDAVEJĄ JONĄ KANIŲ
 IR BŪSITE MANDAGIAI APTARNAUTI GINTOJE KALBOJE

LIETUVIŠKA DRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Valstybės patvirtintos kainos.

Agentams ir brokeriams aukščiausi komisai.

AUTOMOBILIŲ FINANSAVIMAS.
 Bankiniai procentai. Nauji automobiliai 4% — vartoti — 6%.
 Veikia Notariatas. Smulkesniai ir nemokamai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užlėkite —

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill. Tel.: WALbrook 5-5671

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausainius šviežius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirkite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituanica Ave., Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautuvinių šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

Pasisekė gegužinės

"Laisvosios Lietuvos" gegužinė, įvykusi 1956 m. gegužės 20 d. ir LAS Cicero skyriaus gegužinė, įvykusi 1956 m. gegužės 27 d. p. Bučo darže, Willow Springs, Ill., neatsižvelgiant į kiek šaltoką orą, pasisekė ir dėtas viltis pateisino.

Ciceriškiai visą gautą gegužinės pelną skyrė "Laisvajai Lietuvai" paremti.

Čikagos Lietuvių Vyrų Choras,

Kuris sekančių metų sezonui jau turi daugybę kvietimų, šiuo metu baigia, kartu su Dainų Šven-te, liepos 1 d., prieš tai dar atlik-damas meninę dalį, birželio 16 d. vakare Čikagoje rengiamame iš-vežtųjų bei nukankintųjų minėji-me. Čikagos Lietuvių Vyrų cho-ras, savo tradicine daina pasirinkęs komp. Br. Budriūno kūrinį "Tėvynei". Jis bus atliktas ir ta-me minėjime.

Brigton Parko lietuvių kalbos klasė

Ruošia mokslo metų užbaigtu-ves š. m. birželio 3 d. (sekmadie-nį) 3 val. p. p. naujoje parapijos salėje. Mokinių tėvai ir Brigton Parko lietuviškoji visuomenė ma-loniai kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Tėvų Komitetas

Balfo gegužinė

— Metrick's Farm Food Co., 1804 W. 47th St., Čikagoje, dova-nojo Balfo Čikagos apskrities ge-gužinei maisto produktų krepšį, 20 dolerių vertės. Ši vertinga do-vana bus paskirta birželio mėn. 10 dieną Bučo darže, Willow Springs, Illinois.

— J. Gradinskas, J. G. Televi-sion Co., 2512 W. 47th St., Chi-cagoje, paskyrė Balfo gegužinei lempą su statulele prie televizijos aparato. Ši dovana bus paskirta birželio 10 d. Bučo darže.

— Pivaronas Baking Co., 4620 S. Marshfield Ave., Čikagoje, pa-skyrė Balfo gegužinei, kuri įvyks birželio 10 d., tortą ir gegužinės valgyklai įvairių kepyklos gami-nių.

HILLTOP TAVERN

8500 Roberts Road, Oaklawn, Ill. Sav. Algirdas BRAZIS. Tel.: GArden 2-9561.

Nekilnojamo turto pirkimo —

pardavimo reikalais kreiptis:

Alg. BUDRECKAS

REALTY

4081 Archer Ave.

(prie California Ave)

Tel.: LAfayette 3-3384

Pavasarių, vasarių, sportinių, darbinų ir išieginų drabužių — didelis pasirinkimas, pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ,

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill. Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išst-mokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuvė atžara: Pirmad. ir ket-irtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak. kitomis dienomis iki 6 v. vk. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Ofisas — 3148 West 63rd Street CHICAGO, ILL.
 Ofiso telefonas: PRespect 8-1717
 Valandor: po pietų 1—3; vak. 7—8, tikrai atnandieniais ir penktadi-niais.
 Trečiadieniais ir sekmadieniais ofi-sas uždarytas.
 BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
 Tel.: RE 7-7868

Tel.: ofiso AR 6-0161 rez. GR 2-9203

Daktaras

JUOZAS BARTKUS
 Gydytojas ir Chirurgas
 2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

Val.: 1—3:30, 6—9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.; 11 val. ryto — 2 val. p. p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

Dr. VYTAUTAS DARGIS

Gydytojas ir Chirurgas

Priėmimo valandos:
 pirm., treč., penkt. — nuo 9 iki 12 d. n.
 Antr. ir ketvirtad. — nuo 5 iki 9 val. p. p.

KILDARE CLINIC

5115 So. Kildare Ave.

Tel.: RE 5-5600.

Namų tel.: LUdlow 5-2522.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS

4253 So. Archer Ave.

Įėjimas iš Whipple Ave.

Priėmimo valandos:

nuo 10 iki 12, nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val. Iškiriant trečiadienius ir sekmadienius.

Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.

Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949 namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
 Tel.: Virginia 9080 ir 9081.
 Didelis pasirinkimas įvairių kos-metikos dalykų ir malonus patar-navimas pačio savininko Pr. Šimkaus.

P. ir J. JOKUBKOS

TV, DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI

Pardavimas ir taisymas

4102 Archer Ave., at Mozart Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

LIETUVIŠKOJE KRAUTUVĖJE "D A N A"

yra didelis pasirinkimas gintaro gaminių, lietuviškų audinių, medžio ir odos dirbinių, vaikams ir moterims drabužių.

Savin. A. ir D. PAREIGIAI

Telef.: TO 3-6591

1445 South 49 Ave., Ciceroje

NAUJA

MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

649 West 119 St.

Sav. Juozas Bešonis

WA 8-2009 ir FR 6-6336.

Pristato į namus, taip pat po-būviamis ir parengimams maisto ir mėsos gaminius.